

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Fellelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A Thunék furfangja.

Budapest, május 17.

(v.) Az osztrák kormány valami rejtelmesterkedésre pazarolja egy idő óta minden leleményét. Akciót indított — a kiegyezés ellen. Beleköt minden lényegtelen formakérdésbe, de megtámadja magát a kiegyezésnek érdemleges tartalmát is. Hol az ischli klauzulát akarja minden áron megmenteni, hol a Széll-féle formulába kapaszkodik; egyszer a bank-aktát vágja ki tromful Magyarország ellen, máskor a valutaművelet folytatása ellen tesz kifogást; ma a fogyasztási adók ügyében próbálja a nekünk tett engedményt visszaszívni, holnap a lejáratú idő tekintetében csinál nehézségeket. Az ember azt hinné, hogy a magyar parlament függetlenségét pártjának végrehajtó bizottsága helyzetkedé el az osztrák kormánypadokon. Kossuthéknak sem kell a kiegyezés, Thunéknak sem. A látszat legalább tökéletesen ezt az analógiát mutatja.

De a látszat ebben az esetben is csal. Nem a kiegyezés az, ami Thunéknak nem tetszik. Semmitől a világon nem tudna jobban megijedni az osztrák kormány, mint a vámsorompók felállításától. Hanem az kell az osztrák kormánynak, hogy a magyar parlament *ne most* tárgyalja le az önálló intézkedés jogalapján csinálendő kiegyezést. Mennél későbbben intézi el ezt a dolgot a magyar törvényhozás, annál jobban szeretik az osztrákok. Valamikor ősszel, vagy még inkább télen; csak most ne, sem júniusban, sem júliusban, sem egyáltalán a nyári szünet előtt. Vajjon mi lappang e furcsa mesterkedés mögött? Könnyű azt eltalálni: a kiegyezés és a kvóta közt való junktimnak mesterséges fölélesztése. Kaizl ur, az osztrák pénzügyminiszter nyíltan kimondta néhány hónappal ezelőtt, hogy ennek a kiegyezésnek

kvótaemelés az ára. Sőt tovább is ment nyiltszívűségében: megmondta azt is, mekkora emelését a kvótának hajlandó az osztrák kormány a kiegyezés ellenértékéül elfogadni. Ez az érdekes vallomás ugy szól, hogy a kvótában kifejezt kell nyernie annak a pénzügyi haszonnak, amelyet Magyarország a fogyasztási adók átutalásának új rendszeréből húzni fog. Ime, *a nincs pénz, nincs postó* a cseh államférfi-nak politikai nyelvére átfordítva. Ha ti nem adtok magasabb kvótát, mi nem adunk kiegyezést: ez volt a Kaizl ur szavainak egészen világos értelme. Ámde mindez hogyan függ össze a kiegyezés törvénynyelválásának mesterséges kitolásával? Könnyű dolog nagyon ezt az összefüggést kimutatni.

Az osztrákok így okoskodnak: Ha a magyar parlament még a nyári szünet előtt törvénybe iktatja a kiegyezést, akkor Magyarországon van előnyben, mire sorra kerül a kvóta rendezése. Ebben az esetben Ausztria kiadta kezéből a pisztolyt, amelyet Magyarország mellének szegezhet. Ráijesztés nélkül nem lehet zsarolni; már pedig mitől ijedjen meg Magyarország, ha a fogyasztási adóknál tett engedményt a kiegyezésnek törvényerőre emelése révén már zsebre vágta? Az osztrák politikának tehát erős érdeke, hogy a magyar parlament ne intézhesse el a kiegyezést a kvótaüggynek végleges rendezése előtt. Thunék mesterkedésének a nyilvánvaló célzata az, hogy újabb provizórium jöjjön létre, mivel ebben az esetben a kvótával való junktim önmagától ismét helyreáll.

A Thun-kabinet félhivatalos sajtója nagy garral cáfolja azt a felfogást, mintha az osztrák kormány új provizóriumot akarna kicsikarni. Hát annyi igaz, hogy forma szerint Thunék még nem léptek fel ilyen kívánsággal. De igaz másfelől az is, hogy amit a kiegyezés dolgában mivelnek, az a léha kap-

cáskodás csupán azt az egy célt szolgálja, hogy a magyar parlament mennél későbbben láthasson hozzá a kiegyezés törvénybeiktatásához.

Dehogy követelik őket az újabb provizóriumot; csak elkövetnek minden tőlük telhetőt, hogy ősz előtt ne foglalkozhassék a magyar törvényhozás ezzel a dologgal. Ha sikerül ez a halasztás, akkor — úgy reménylik — megnyerték a csatát. Mert őszre olyan mértékben halmozódnak fel a magyar parlament teendői, hogy Széll Kálmán, még ha boszorkánymester volna, sem tudná az idén a kiegyezést a törvénytarba bevinni. Az ősznek első dolga: a delegáció. Ez legalább is hat hetet vesz igénybe. Még pedig az idén *Bécsben*, tehát ez a másfél hónap teljesen kitorölhető a magyar parlament munkaidejéből. Rögtön a delegáció után természetesen a költségvetést kell a magyar képviselőháznak tárgyalnia. A budgetvita, ha még oly simán megy is, lefoglal magának további hat hetet. Ime, ha szeptember közepén ül össze a magyar képviselőház, december végeig jó lesz, ha tulesett a delegáción és a költségvetésen. S a kiegyezés? Ezt persze megint el kell halasztani. A halasztás pedig újabb provizóriumot jelent. S ez az, amit az osztrák kormány akar. A provizórium alatt dülőre lehet vinni a kvótát s be lehet hajtani Magyarországon a kiegyezésnek árát, még a kiegyezés megszavazása előtt.

Erre spekulál a Thun-kabinet. Nem kér kifejezetten új provizóriumot, de a legnagyobb erőfeszítéssel arra dolgozik, hogy olyan kényserhelyzet álljon elő, amelyből nincs más menekvés, mint még egy provizórium. Ebből pedig nem lesz semmi sem. Nemcsak azért, mert a Széll-kabinet politikájával a kiegyezésnek tologatása és toldozgatása merő ellentétben áll, hanem azért is, sőt legkivált azért, mert az 1898: I. törvénycikk

TÁRCA.

Az 1861-es bérkocsi.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irtá: Henry de Forge.

I.

Ott ültem festő barátommal, Catus-szal a Grand Café előtt a boulevardon s néztem, mint vonulnak fel előttünk a kocsisorok. Típp-tapp... trapp-trapp... soha meg nem szünőn a legnagyobb változatossággal, a telivér paripáktól vont kupétól a nyomorult gebés bárkáig. Igazán kellemes volt látni, hogyan húzódik el szemünk előtt ez a tarka kaleidoszkóp.

Egyszer csak olyat csap Catus tenyerével az asztalra, hogy a poharak belezörögnek s a pincér ijedten siet elő.

— No, mi az? — kérdem.

— Látom! Egészen tisztán látom!

— Mit? Mit? — kérdem újra és erőltetem a szememet.

— Az 1861-est.

— Az 1861-est?! . . .

— Igen, igen, azt a bérkocsit, amely éppen befordul a sarkon — és rámutatott egy ugyan-csak siralmas alkotmányra, a melynél száznál-másfél már csak a ló vágya.

— Mi közöd neked ehhez a kocsihoz? — szólaltam halk ámulattal.

— Ez a kocsi — felelte Catus ünnepies hangon és lassan megkeverte absinthjében a cukrot — ez a kocsi életemnek egyik legfájdalmasabb emléke! Hallgasd csak meg, nincs-e igazam.

II.

Huszonhárom éves koromban, tudod, amikor az ember azt hiszi, hogy az egész világ az övé, művésznövendék voltam az akadémián, a mellett egyik leglaposabb erszényű, de legvidámabb ficóka a Quartier latinak.

Az életet egészen jónak találtam, abban az időben pedig, amelyről szólok, csudásan szép volt a számomra, mert szerelmes voltam, természetesen fülig és természetesen a világ legelragadóbb teremtésébe. Szerelmem egyik külvárosi színház csillaga volt, finom, görög profilal. Hiszen ismered gyöngeségemet minden iránt, ami klasszikus. A haja csudás szőke és a szeme olyan kék, de olyan kék, hogy este az utcai lámpások világában csaknem lilán csillogtak.

Fájdalom, én csak ilyen világításnál gyönyörködhettem görög szépemben, mert szegény voltam ahhoz, hogy színházba járógassak. Megelégedtem hát azzal, hogy ott ácsorogtam büszgesen a hátsó kijárat körül, hogy imádoztamat legalább egy pillanatra láthassam s bájától mindjobban elragadtatva, egy kis akvarellt festettem, amelyen az ő szép profija pompásan érvényesült és elküldtem neki egy izzó szerelmi vallomás kíséretében.

Illatos, mályvaszínű levélkékben, nagyon szeretetreméltóan felelt és mámoros boldogságomban minden készpénzavagyonomat összeszedve szép barátnőmet másnapra meghívtam ebédre.

— Jó, jó, de... mi köze mindennek az 1861-es számhoz? — kockáztattam meg a közbeszólást.

— Csak várj egy pillanattal, miudjárt rátérünk — nyugtatott meg Catus és folytatta:

A fontos pillanat bekövetkezett. Friss nyakendővel s tőrhető felöltőmön tubarózsával vittem el szépemet egy étterembe a boulevardon.

A klasszikus profil a lehető legklasszikusabb volt, menthetetlenül belebolondultam Pomponettebe, aki nagyon bizalmas volt s a finom fogásokból, amiket felhordattam, jóízűen falatozott. De dus is volt ám a lakoma! Csemegének végül finom gyümölcs következett, amit Pomponette, mint nekem megvallotta, különösen szeret. De mi volt a világ minden ananásza az én nagy boldogságomhoz képest!

Mint mindennek azonban, úgy ennek az ebédnek is vége lett. Pomponette hirtelen rémült kis kiáltást hallatott s felvilágosított, hogy repülnie kell, ha nem akar az előadásról lekésni.

Hogy a további bizalmaktól megszabadítsam, a számlát kértem, fizettem, hogy a szempillám sem rezdült meg, noha némely tétel tulságosan magasnak tetszett. Aztán intettem egy kocsinak, hogy a színházhoz vigyen bennünket. Az 1861-es volt.

Lassu tempóban, amelyet azonban rettenetes gyorsnak találtam, szerencsésen még idején a színházhoz értünk s Pomponette elragadó mosolylyal bucsuzott el tőlem.

III.

Az volt a szándékom, hogy szép lassan gyalog ballagok haza, de abban a pillanatban, amikor ki akartam fizetni a kocsi, látom, hogy éppen ötvenöt centime maradt az erszényemben. A többit mind elnyelte az ebéd számla.

Ötvenöt centime soha nem volt még elég egy kocsiszáz kifizetésére! A kocsi pedig mozdulatlanul ült a bakon és várt.

Látszólag egész nyugodt maradtam. Grand-seigneuri arckifejezéssel szállottam be s jó hangosan szólaltam oda a kocsinak:

— Óraszámra! — Ez pompás idea volt! Egyszerűen nagyszerű! Csak hogy fájdalom ezzel még

egyenesen kizár minden további ideiglenes rendezkedést. Ez a törvény határozottan elrendeli, hogy a monarchia másik államával való gazdasági ügyeket most már az 1867: XII. törvénycikk 68. §-ában fenntartott önálló rendelkezési jog alapján *véglegesen* kell rendezni. A törvény parancsol, a kormány és a parlament feltétlenül engedelmessé kell tartozni neki. Abból, hogy az idén történt eltérés ettől a törvénytől, Ausztria nem vonhat le magának semmiféle jogot. Az idei provizórium a nálunk beállott alkotmányon kívüli helyzetnek likvidálásából eredt. A magyar törvényhozásra nézve a múlt év végén bekövetkezett a vis major esete: a parlament munkaképtelenné lett s a törvényes rend felbomlott az egész vonalon. De valamint abból, hogy két hónapon át alkotmányos fedezet nélkül folyt az állam háztartása, nem következik a budgettörvény felesleges volta, ugy a kényszerhelyzet által ránk erőszakolt kiegyezési provizórium sem alkot precedenst arra, hogy a kormány most már tultheti magát az 1898: I. törvénycikkben kimondott tilalmon. Mostanában munkaképes a magyar parlament; ráér a kiegyezés elintézésére, a hajlandósága is megvan erre. Semhol semmi nyoma bármiféle vis majornak s tehát teljes foganatra kell ennek a törvénynek emelkedni.

Az osztrák kormány hiába mesterkedik. Új provizóriumot nem kap semmi szín alatt. Vagy abba hagyja kapcskodásait s elfogadja a kiegyezést úgy, amint van, hozzájárul természetesen ahhoz, hogy a magyar parlament most foglalkozzék ezzel a kérdéssel, amikor erre ráér, — vagy ha ez nem tetszik, akkor Magyarországot nem kötik többé a kiegyezési megállapodások s mi berendezzük a magunk közigazgatási életét Ausztriától függetlenül, ahogy kedvünk tartja és érdekünk kívánja. Csak e kettő közül választhat Ausztria. Mesterséges junktimot a kvóta és a kiegyezés között nem engedünk létrejönni. Ennek a két dolognak semmi köze egymáshoz. A kvóta a pragmatika szankcióból folyó közös ügyek költségeinek fedezési aránya. A gazdasági kiegyezés kérdései ellenben nem közös ügyek, hanem csupán olyanok, amelyek törvény szerint célszerűségi tekintetből közös egyetértéssel intézhetők. A kvóta és a kiegyezés közé ledönthetetlen és áthághatatlan válaszfalat emelt Deák Ferenc bölcsesége. Ezt a két dolgot egymással nem fogja összekeverni az osztrák kormánynak sem fur-

fangja, sem erőszaka. Ha Thun és Kaizl urak ezt nem akarják belátni, majd lesz módjuk is, idejük is e dologról ott elmélkedni, ahová csökönységük nemokára jut-tatni fogja őket: — a jól megérdemelt nyugalomban.

BELFÖLD.

A királynál. *Ő felsége* ma délelőtt kihallgatáson fogadta *Lajos Viktor* főherceget, azután *Szell* Kálmán miniszterelnököt és később gróf *Goluchowski* közös külügyminisztert, aki már tegnap délután is kihallgatáson volt őfelségénél. *Szell* Kálmán miniszterelnök kihallgatása, amely délelőtt 10 órákor kezdődött, oly sokáig tartott, hogy az Akadémiában 11 órákor kezdődő gyásznapra a miniszterelnök csak elkésve érkezhetett meg.

Országgyűlés. Ma délelőtt a képviselőház is, a főrendiház is ülést tartott, hogy meghallgassa a harmadik ülészak megnyitását elrendelő királyi kézirat felolvasását. *Szell* Kálmán miniszterelnök kihallgatáson volt a királynál s így helyette *Pereszé* Dezső elnök terjesztette elő a napirendre vonatkozó indítványt. E szerint a Ház holnap délelőtt tíz órákor tartandó ülésén fog megalakulni. Egyben elhatározta a képviselőház, hogy határozott helyet nyolcat fog választani s a pénzügyi és az igazságügyi bizottságok tagjainak számát huszonhatról huszonnyolcra emeli, mint a múlt ülészakban. Egyéb tárgya nem volt a képviselőház mai ülésének. Egy órákor ült össze a főrendiház, amelynek már a mai napirendjére ki volt tűzve a megalakulás. Ma először jelent meg báró *Bánffy* Dezső, hogy főudvarmesterei méltóságánál fogva elfoglalja helyét a főrendiházban. *Wekerle* Sándorral együtt jött föl báró *Bánffy* Dezső, az előcsarnokban elváltak és a főudvarmester egyenesen a terembe ment, ahol a háznyag megmutatta a volt miniszterelnöknek a helyét a második sorban. Hamarosan végeztek a főrendek a napirenddel. A királyi kézirat felolvasása után megválasztották a háznyagot, a jegyzőket és a négy bizottság tagjait. Félkettőkor gróf *Károlyi* Tibor elnök berekesztette az ülést.

A Zmejánovics—Brankovics-ügy. *Karlováról* táviratozzák, hogy *Zmejánovics* verseci püspök a püspöki zsinat idézésére tegnap este odaérkezett. Az állomáson egy udvari pap fogadta. A püspök rövid időzés után *Ujvédre* hajtatott, ahol egy szállóban megszállt. Ma reggel visszajött *Karlovára*, hogy részt vegyen a zsinat ülésében, amely délelőtt 11 órákor kezdődött báró *Nikolics* királyi biztos és *Hazay* titkár jelenlétében. A zsinat ma foglalkozott a *Zmejánovics-ügygyel*.

levélről álmodozott, amely időközben érkezhett talán. Persze erről szó sem volt!

Tehetetlenségemben mégis kutatni kezdtem. Semmi! Semmi! Mindössze két darab kétsós-találtam egyik mellényzsebemben. Hogyan rejtőzhetek el ezek ily szegények! Akármilyen csekélységet tettem is, mégis csak kisegíthettek az első legnagyobb zavarból, mert velük együtt mégis csak hetvenöt centimeom volt összesen. Lementem újra a lépcsőn s oda léptem a kocsishoz, a ki meglehetősen ridegen nézett rám. Könnyed előkelőséggel nyujtottam oda neki a tizenöt sőt, mondván:

— Egyék, igyék valamit a közelben saztán várjon. Mert egy kissé még soká tarthat, a míg jövök.

Lemásztott az üléséről, mormogva köszönte meg a pénzt s még megjegyezte:

— No, hátha olyan sokáig tart, még tán el is szunyókálhatok egyet.

IV.

Jól aludt-e a kocsis, azt nem tudom. Csak annyit tudok, hogy én nem aludtam. Tanácsatanul, tehetetlenül jártam föl s alá a szobámban és azon gyötörtém az agyamat, hogyan szabadlaj meg attól a szerencsétlen járműtől.

Végre egészen belekábultam, odaültem az íróasztalomhoz, tenyerembe hajtottam a fejemet és elszunnyadtam.

Borzasztó álmok leptek meg szendergésem közben. Egyre csak intettem a bérkocsik után, vagy rohantam utánuk, a nélkül, hogy elérhettem volna őket és hiábavaló volt minden küzdésem, hogy a kocsi nagy tömkelegéből kiszabaduljak.

Úgy hogy valósággal megkönnyebbülés volt rám nézve, amikor a hajnal első derengésére felriadtam s újra tudatára ébredtem a sivár val-

Rejtett török. A nagyváradi *Szabadság*, amelynek jól ismert összekötései vannak a régi rend oszlopok embereivel, keddi számában elmélkedik a házszabályok módosításáról. Megérzik az egész elmélkedésen, hogy nagyváradi toll vetette papírra, de talán budapesti agy inspirálta. Megérzik egy ravasz szembeállításból és egy képletes fenyegetésből.

Vegyük mindegyiket külön.

Itt van először a szembeállítás. A kuriai bíraskodást állítja szembe a házszabályok revíziójával s ezt mondja:

Hogy szolgabíró, pap és pénzes ember ne garázdálkodhassanak *öt évvel egy napon*: nagyon helyes. De hogy egy megválasztott kisebbség minden garázdalóságot elkövethessen *öt évnek minden napján*: ez abszurdum.

Ez persze nagyon ravaszul hangzik. De nincs benne egy szemernyi igazság. Mert először is a módosított házszabályokon felül a békétárgyalások megállapítottak egy *erkölcsei obligációt is*, amelylyel maguk az ellenzéki pártok mondták kívánatosnak, hogy soha ne forduljon elő eset, mikor a házszabályok 204. §-át végre kelljen hajtani. S ez az obligáció még abban az esetben is kizárná a megválasztott kisebbség garázdalkodását, ha arra ok volna. Pedig nyilvánvaló, hogy nincsen rá ok s az új kormány nem is fog olyanul szolgálni. A politikai változás sokkal érezhetőbben tisztította meg a parlamenti viták stíljét, semhogy az izlésnek régi aberrációja megint eluralkodhatnék. Az a kisebbség különben sem rajongott a régi stílért. De másrészt az is bizonyos, hogy mihelyt a pap, a szolgabíró s a pénzes ember nem fog garázdalkodhatni az *öt évnek éppen azon az egy napján*, mely a parlamentre elhatározó: akkor a megválasztott kisebbségnek a rossz indulatait semmi sem fogja mesterségesen felkölteni s ez a kisebbség képes lesz a tárgyalások bírálata. A nagyváradi szembeállítás tehát abban rosszhi szemű, hogy a szolgabíró, a papot s a pénzes embert az új rendben nézi, a kisebbséget pedig még most is a múltból idézi vissza. Ha rend lesz az *öt esztendőnek legkritikusabb napján*, körülbelül elvész az ok, hogy rendtelenség legyen a többi napon.

A képletes fenyegetés sem érdektelen. Ez így hangzik:

A baj csak az, hogy akárhogy éltek is a tengeri viharok, azért nem engedelmessékednek a békés hajók parancsnokainak, hanem majd *aldról törnek fel, váratlanul és öserével*. Jaj az oly hajónak, mely csak szelid zephyrekre rendezte be a maga árbocai vízszintorlát.

Ugy-e, szépen hangzik? De azért nem kell tőle megijedni. Mert csak Nagyváradról nézik

ságnak. Oda sompolyogtam az ablakhoz s kilesekedtem. A borzalmas 1861-es még ott állott, a kocsis lazán tartotta Rosinantejének a gyeplőjét. Kocsis, jó békésen aludt és várta az utasát.

— Ennek véget kell vetni! — kiáltottam fel hangosan. Neki mentem fejemmel a jeges viznek, s felrisszülve, gondolataimat összeszedve szemlét tartottam a szobámban. Egyre derültebb lett a lelkem. Itt is, ott is valami holmi, végül megpillantam a felöltőt, amelyet tegnap viseltem. Amikor minden együtt volt az íróasztalomon, több csomagba kötöttem és így megterheltem mentem le a lépcsőn.

Barátságos jó reggelt mondottam „kocsisomnak” s megneveztem egyik zálogházat, hogy oda hajtsom. Aztán elmentünk egy másikhoz, meg egy harmadikhoz s tíz órákor kijelentettem „kocsisomnak,” hogy nincs már többé szükségem rá. Leszölt a bakról hozzám, hogy mivel tartozom:

— Este hét órától éjfélig *tíz frank*; éjfélről reggel hat óráig *tizennyolc frank*; reggel hat órától tíz óráig *nyolc frank*; öt csomag a *huszonkét centime*, egy frank huszonöt centime. Összesen *harminchét frank huszonöt centime*.

Meg a borral! Nagylelkűen adtam oda neki az utolsó hatvan centimeomat és a határtalan megkönnyebbülés sóhajásával fordítottam hátat a fogatnak és indultam meg gyalog haza felé...

— És Pomponette? — kérdeztem én.

— Pomponette-tel vége volt mindennek, arról biztosíthatlak — és mintegy magához beszélve így fejezte be: — Igen! Igen! A szerelem nagyon kedves intézmény, csak nagyon sok költés jár vele — különösen ha nincs pénze az embernek!

olyan gyöngének azt a hajót. Pedig a hajó is erős, azonfelül pedig ott van a kormányosa is. És ha a mai kapitány eléggé művészi lélek, hogy teljes szívvel élvezze a zefírek ringatását, de veszély esetén majd eléggé kemény is tud majd lenni. Akkor sem fog ugyan parancsolhatni az elemeknek, amire sok bolond kormányos vállalkozott, de feltétlenül tud majd parancsolni a legénységnek, amire sok bolond kormányos nem volt képes. Nem kell tehát azt a hajót félteni se zefírektől, se viharoktól.

Egyébként, úgy látszik, hogy a nagyváradi Szabadság még a saját otthonában se tudja félrevezetni a gondolkodókat. Ott is fölismerik a rejtett töröket. S a Nagyváradban ellenzéki oldalról utasítják vissza a ravasz támadást. A Szabadság elmékedése ellen az a független cikkíró így kél ki:

Nekem Széll Kálmán nem a pártvezérem, mert a szabadelvű párt kötelekébe nem tartozom. De lekem minden lelkesedésével rajongok a liberális eszmékért és rajongok a gondolatért, hogy ne az erőszakoskodás és a felfuráng eszközeivel szolgáljuk a szabadelvűség zászlaját, de vigyük azt előre az igazság útján. Ugy látom, hogy Széll Kálmán ezen az uton viszi előre azt a lobogót és úgy látom, hogy repeső örömmel, forró teltvággyal törtet utána az egész nemzet. Aki nem akar nyomában haladni, maradjon el. Az igazság tábora azért elég erős lesz. E zászlót most igaztalan mag érte. Nem akarom én megvédeni, sokkal magasabban lobog, semhogy megtehessék. De rossz katona az, aki a zászló védelmére nem siet, ha a jó és hü zászlótartót támadják. Az igaztalan támadóval szemben azért irtam ez igénytelen sorokat, mert nem akartam, hogy e vád tiltakozó szó nélkül hangozzék el ebben a vármegyében, melynek politikájában mindig az igazság uralkodott.

Oszták hang a provizórium ellen. A Fremdenblatt ma a következő, nyilván sugalmazott kommunikát teszi közzé:

Az utóbbi napokban néhány magyar lap által közzét azzal a hírrel szemben, hogy az oszták kormány a kiegyezés végleges elintézését elodáznai és újabb provizóriumot kieroszakolni akarna, kijelentjük, hogy ez a kombináció minden tényleges alapot nélkülöz és hogy az oszták kormány semmiféle kísérletet sem tett egy újabb kiegyezési provizórium elérésére.

Enyedi Lukács beszámolója. Enyedi Lukács országgyűlési képviselő e hó 22-én tartja Horgoson beszámolóját.

Eötvös Károly és a függetlenségi párt. Több oldalról fölmerült ma az a hír, hogy Eötvös Károly visszatér a függetlenségi pártkörbe és a párt értekezletén oly indítványt nyújtanak be, hogy Eötvös oda újra belépessen. A Magyar Értésít, nyilván illetékes felhatalmazás alapján, most azt jelenti, hogy ily indítvány megtételére a pártban senki sem gondol. Eötvös visszatérése a mai értekezleten szóba sem került.

Az új ülészak.

Budapest, május 17.

A szabadelvű párt is, a függetlenségi és 48-as párt is ma értekezletet tartott, amelyen a képviselőház új ülészaka alkalmából kijelölte a Ház tisztikarát és az újjáalakuló bizottságok tagjait.

A képviselőház alelnökeinek kandidálta a szabadelvű párt Tallián Bélát és Dániel Gábort, a függetlenségi párt az egyik alelnöki állást Györy Elekkel kívánja betölteni.

Jegyzőknek jelölte a szabadelvű párt: Dedovics Györgyöt, gróf Esterházy Kálmánt, Hock Jánost Molnár Antalt, Nyegre Lászlót és Perczel Bénit, a függetlenségi párt Tóth Jánost.

A háznapyi tisztségre a szabadelvű párt jelöltje Csavossy Béla.

A gazdasági bizottságba jelöltettek a szabadelvű párt részéről: Biró Lajos, Bornemisza Adam, Dániel Marton, Jónás Ödön, Kobek István, Molnár Antal, báró Nopcsa Elek, Vargics Imre, gróf Wass Béla; a függetlenségi párt részéről: Oláh József.

Az igazságügyi bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: Bekics Gusztáv, Bernáth Béla, Chorin Ferenc, Engelmayr József, Erdély Sándor, Fabiny Teofil, Fest Lajos, Fluger Károly, Hódossy Imre, Jovanovics

István, Kola János, Matuska Péter, Mohay Sándor, Nagy Mihály, Neumann Ármán, Psik Lajos, Sámuel Lázár, Széchenyi József, Szilágyi Dezső, Szivák Imre, Tomasics Miklós, Veszter Imre, Zsigárdy Gyula; a függetlenségi párt jelöltjei: Barabás Béla, Györy Elek, Rátkay László.

A kérvényi bizottságba jelöltettek a szabadelvű párt részéről: Béli László, Blaskovics Sándor, Capdebo Ferenc, Faszty Béla, gróf Forgách Antal, Jágies József, Kőszeghy Sándor, Molnár Béla, Nedejkovics Tivadár, báró Perényi Zsigmond, Radocza János, Szuhányi Ferenc, gróf Vay Ernő, Vojnics Sándor, Zsámbokréthy József; a függetlenségi párt részéről: Thaly Ferenc, Kubik Béla.

A könyvtári bizottságba a szabadelvű párt részéről: Blaskovics Ferenc, gróf Esterházy Kálmán, Ferlitska Kálmán, Hegedüs Loránt, Herczeg Ferenc, Kammerer Ernő, Lehotzky Antal, Szaploneczy Miklós, gróf Széchenyi Tivadár, a függetlenségi párt jelöltje: Ilyés Bálint.

A közgazdasági bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: gróf Andrassy Tivadár, Agoston József, gróf Bathányi Tivadár, Dedovics György, báró Fiáth Miklós, báró Harkányi János, Heltai Ferenc, gróf Károlyi Sándor, Király Ferenc, Kovácsy Sándor, Láncoz Leó, Neizaidler Károly, Rakovszky Géza, Rosenberg Gyula, báró Solymosy Lajos, Széfer Alfréd, Szájbély Gyula, Szemere Attila, Tarassoy Sándor, gróf Zay Miklós, gróf Zichy Jenő, a függetlenségi párt jelöltjei: Brázay Kálmán, Endrey Gyula, Szinyai Gyula.

A közigazgatási bizottságba jelöltettek a szabadelvű párt részéről: Aidinger János, gróf Apponyi Albert, Barossy Kálmán, gróf Bathányi Lajos, Belitska Béni, Cranzs István, gróf Degenfeld Lajos, Földváry Miklós, Gyurkovics György, Hajdu József, Horánszky Nándor, Ivánka Oszkár, Janits Imre, Lónyay Sándor, Mara László, Ruffy Pál, Szabó Imre, gróf Tisza István, Török Bertalan, Zsámbokréthy Emil; a függetlenségi párt részéről: Mezössy Béla, Meskó László, Polczner Jenő.

A közlekedésügyi bizottságba jelöltettek a szabadelvű párt részéről: gróf Berchtold Arthur, gróf Bethlen Balázs, Frey Ferenc, Halász Zsigmond, Harsányi József, Konkoly-Thege Miklós, Korniss Ferenc, Kovács Pál, Lohmayer Antal, Lukács Béla, Maléter Zoltán, Márkus József, Rudnyánszky Béla, Smialovszky Valér, Szende Béla, Szentpály Jenő, gróf Thorotzky Miklós, Tolnay Lajos, Vörös László, Végh Arthur, Weisz Berthold; a függetlenségi párt jelöltjei: Pichler Gyöző, Kállay Lipót, Lukács Gyula.

A közoktatásügyi bizottságba a szabadelvű párt részéről: Bessenyei Ferenc, gróf Csáky Albin, Dániel Márton, Kammerer Ernő, Mezei Mór, Molnár Antal, Nyegre László, Óváry Ferenc, Pap Samu, Pildner Ferenc, Sághy Gyula, Sándor József, Szinyei-Merse Pál, Tuba János; a függetlenségi párt részéről: Boda Kálmán, Kiss Albert.

A mentelmi bizottságba a szabadelvű párt részéről: Anyfal József, Bogyay Máté, Chorin Ferenc, báró Felitzsch Artur, Janicsáry Sándor, Kabós Ferenc, Klobusiczky János, Konkoly-Thege Sándor, Kozma László, Kubinyi Géza, Lits Gyula, Molnár Béla, Pinkovich József, Popovics Vazul István, Rohonyi Gyula, Szulyovszky Gusztáv; a függetlenségi párt részéről: Hentaller Lajos.

A naplóírói bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: Arányi Miksa, Babó Lajos, Bauer Antal, Csinesek Flórián, Darvas Béla, Dósa Elek, Fejérváry Károly, Hegedüs Béla, Hulényi Gyöző, Issekut Marcel, Kubinyi Andor, Lázár Menyhért, Molnár Károly, Orutay Gyula, Réty Mihály, Szentiványi Gyula, Szóts Pál, Vermes Béla, Werner Gyula, gróf Zichy Jakab, Zmertych Iván. A függetlenségi párt jelöltjei: Madarász Imre, Leszky Gyula, Meszlény Lajos.

A pénzügyi bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: Gróf Andrassy Gyula, gróf Andrassy Sándor, Babics József, Berzevicsy Albert, báró Dániel Ernő, Emmer Kornél, Falk Miksa, Farbak István, Gajári Ödön, Guiner Gyula, Gyurkovics György, Lang Lajos, Makfalvy Géza, Matkovics Sándor, Neményi Ambrus, Pap Géza, Pulszky Ágost, Rohonyi Gyula, Szabó Imre, Szerb György, gróf Teleki Géza, gróf Teleki Sándor. A függetlenségi párt jelöltjei: Kossuth Ferenc, Komjáthy Béla, Justh Gyula, Barta Ödön.

A számvizsgáló bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: Adamovics Béla, Beles János, Fridexy Timót, Jovanovics Szilárd, Kubinyi Andor, László Mihály, Leგრédy Károly, Luppá Péter, Vuja Péter. A függetlenségi párt Putnoky Mór jelölte.

A véderő-bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: Bezerdj István, Bolgár Ferenc, Chernel György, Gajary Géza, Györfly Gyula, Josipovich Lajos, Jósika Gábor, b. Kemény Akos, Latinovics Pál, Münnich Aurél, b. Podmaniczky Frigyes, Radvánszky György, Szentiványi Kálmán, gróf Széchenyi Aladár, Wolner Tivadár. A függetlenségi párt Thaly Kálmánt és Tóth Jánost kandidálta.

A vizügyi bizottságba a szabadelvű párt a következőket jelölte: Csinesek Flórián, Fischer Sándor, Földváry Mihály, Hieronymi Károly, gr. Karátsony Jenő, Kiss Ferenc, Lázár György, Magyar-Kossa Géza, gr. Nákó Kálmán, Orley Kálmán, Purgly Sándor, Reiter János, Rohonczy Gedeon, Szulyovszky Dezső, Telecsy Kristóf, Victorisz Miklós. A függetlenségi párt jelöltje: Sturmman György.

A várszámolás-vizsgáló bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: Benke Gyula, Bernády György, Bónis István, Demkő Pál, Fest Lajos, Kálmán János, Lévy Lajos, Mayer Károly, Mihályi Péter, Polyák Béla, Ráth Péter, Rónay János, Székely György, Sztáray

Gábor gróf, Tomasics Miklós, Zákó Milán, a függetlenségi párt: Benyovszky Sándor.

A földművelési bizottságba a szabadelvű párt részéről: Bedó Albert, Dókus Ernő, Egyedi Arthur, Görgey Gyula, Gyárfás Endre, Justh Ferenc, Károlyi Sándor gróf, Kubinyi Árpád, Kubinyi György, Leidenfrost László, Lónyay Géza, Miklós Ödön, gróf Pejacsevich Arthur, Petrovics Miklós, Ragályi Béla, Semsey László, gróf Serényi Béla, Szily Pongrác, Telegdy József, gróf Wass Béla, Wittmann János; a függetlenségi párt jelöltjei: Fáy István, Papp Elek, Rigó Ferenc.

A valuta-bizottságba Eder Ödön, László Mihály, Horánszky Nándor, pöttogok Dedovics György, Zeyk Gábor szabadelvű pártiak, Farkas Balázs függetlenségi. Az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottságba Engelmayr József, Fest Lajos, Fischer Sándor, Gullner Gyula, Gyurkovics György, Kabós Ferenc, Korniss Ferenc, Kristóffy József, Lehotzky Antal, Mandel Pál, Molnár Béla, Pap Géza, Psik Lajos, Rohonyi Gyula, Zsigárdy Gyula szabadelvű pártiak, Justh Gyula, Györy Elek, Polczner Jenő, Olay Lajos függetlenségi.

A Erzsébet-királyné szobor-bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: gróf Andrassy Tivadár, Berzevicsy Albert, gróf Csáky Albin, Dedovics György, Hock János, gróf Karátsony Jenő, Szinyey-Merse Pál, Tisza Kálmán, gróf Zichy Jenő, a függetlenségi párt jelöltjei: Thaly Kálmán, Rátkay László.

A házszabályok módosítására kiküldött bizottságba a szabadelvű párt jelöltjei: gróf Andrassy Gyula, gróf Apponyi Albert, Berzevicsy Albert, gróf Csáky Albin, Gyurkovics György, Horánszky Nándor, Mezei Mór, Radó Kálmán, Radocza János, Rohonyi Gyula, Szentiványi Árpád, Szilágyi Dezső, gróf Tisza István; a függetlenségi párt jelöltjei: Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Hentaller Lajos, Tóth János.

A szabadelvű párt mai értekezletén egyuttal kijelölte a negyedik bírálóbizottságban megválasztott helyre Horánszky Nándort, az összeférhetlenségi bizottságba gróf Andrassy Tivadart, a függő adósságot ellenőrző bizottságba pöttogoknak Dohnányi Gyulát és Adamovics Bélát.

A függetlenségi párt a Ház tisztikarába és bizottságaiba való kijelölés előtt újjáalakította a maga tisztikarát a kandidáló bizottság (Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Justh Gyula, Barta Ödön és Tóth János) előterjesztése alapján a következőkben:

A párt alelnökei lettek: Thaly Kálmán és Györy Elek.

Jegyzők: Rátkay László, Kubik Béla, Pichler Gyöző, Thaly Ferenc, Putnoky Mór, Meskó László.

Gazda: Tóth János.

Az intéző bizottság tagjainak megválasztottak: Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Györy Elek, Justh Gyula, Komjáthy Béla, Tóth János, Barta Ödön, Hentaller Lajos, Fáy István, Papp Elek, Thaly Ferenc, Kiss Albert, Meszlényi Lajos, Endrey Gyula, Rátkay László.

KÜLFÖLD.

Oszták párttanácskozások. A jövő héten ül össze Bécsben a parlamenti jobboldal végrehajtó bizottsága, hogy arra nézve határozzon, vajjon a kormány a tervezett nyelvrendeletet a 14. §. alapján bocssássa-e ki. A prágai Politik a jobboldal köréből arról értesül, hogy a végrehajtó bizottság csak az esetben fog hozzájárulni a nyelvrendeleteknek ilyen módon való kibocssatásához, ha a kormány kezességét vállal arra nézve, hogy a nyelvkérdésnek azzal a szabályozásával meg fog szűnni az obstrukció is. Persze, hogy a kormány ilyen garanciát nem adhat. Az obstrukció megszüntetése vagy folytatása tisztán a német ellenzék dolga; az pedig most még maga is tanakodik a teendőik felől. Mint egy bécsi táviratunk jelenti, a német bizalmi férfiak albizottsága ma folytatta tanácskozásait. A lapok közlése szerint holnap a bizalmi férfiak tartanak ülést, holnapután pedig az ellenzék egyes csoportjai tartanak értekezletet a németek nemzeti politikai követeléseiről szóló elaborátum megvitátása végett.

A revízió. Nem egészen két hét még, s előterjesztés kerül Ballot-Beauprének, a párisi semmitőszék polgári tanácsa elnökének a Dreyfus-pör revíziója ügyében oly nagy fáradsággal készült és oly nehezen várt jelentése. Minél közelebb érkezik ez az idő, annál későbbesetlebb erőfeszítéseket tesz a katonapárt az igazság végleges kiderítésének lehetlenné tételére. Ezuttal ismét a régi, elkopottat fegyverhez nyulnak, az egyetlenhez, amely még birtokukban van. Az egész pör folyamán, mint vizsgálati akták bizonyítják, egyetlen betűvel sem tudták volt rábizonyítani Dreyfusra a bűnösséget; ők tehát

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP- és KERÉKPÁRGYAR RÉSZV. TÁRS.

ADRIA KERÉKPÁROK városi raktára, a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskolája, ANDRÁSSY-ut 69. a Plasztikonban.

most azzal állnak elő, hogy az újabb vizsgálat nem bizonyította be Dreyfusnek az ártatlanságát és újabb lényt sem derített ki, tehát a revízióknak nincs helye. A vezérkarral bizalmas viszonyban álló *Soir* azt a véleményt Ballot-Beauprének a szájába adja, illetőleg azt meséli, hogy Ballot-Beaupré *Loce* és *Tanon* tanácselnökökkel, valamint *Mazeau* első elnökkel, a három legidősebb bíróval és *Maneau* főügyésszel közölte, hogy becsülete és lelkiismerete az összes aktákban sem Dreyfus ártatlanságának a bizonyítékát, sem a törvény-kívánta új ténykörülményt nem találta meg; ő tehát a revízió visszautasítását lesz kénytelen javasolni. Ez ellenében a *Matin* azt erősíti, hogy Ballot-Beaupré semmi ilyen kijelentést nem tett a bírótársainak.

A *Temps* tegnapielőtti közleményének kiegészítésül a *Figaro* azt írja, hogy a titkos iratcsomó a Dreyfus-pörben nem négy, hanem hét darabból állott. A csomó a *Temps*-ban említett négy iraton kívül még a következő darabokat tartalmazta: Schwarzkoppennek Panizzardival váltott leveleit és Vilmos császárnak hamisított leveleit. Az nem bizonyos ugyan, vajjon a katonai törvényszék elnöke, Maurel ezredes, a titkos csomónak mind a hét darabját, vagy csak a *Temps* által említett négy darabot mutatta-e meg a bírónak, de az bizonyos, hogy Vilmos császár hamisított levelei megvoltak a titkos iratcsomóban. Hanoteaux, aki még elég jókor megtudta a dolgot, 1894. december 7-én titkos emlékiratot szerkesztett, melyben kifejtette, hogy ő minden lehető elkövetett, hogy a Dreyfus-pört megakadályozza. Ezt az emlékiratot ötszörös pecséttel a külügyminisztérium levéltárába tették, s azóta kétszer, 1897. végén és 1899. elején kibontották s elolvasták.

Páris, május 17.

Trarieux szenátor levelet intézett a hadügyminiszterhez, melyben az 1894-iki hadi törvényszék tagjainak tanuként való megidézését követeli, arra nézve, vajjon csakugyan titokban terjesztették-e a haditörvényszék elé *Panizzardi* táviratának hamis verzióját. *Picquart* a semmitörvényszék vádatáncsa elé memorandumot terjesztett, melyben *Rogel* és *Gonse* tábornokok és *Guenée* detektív megidézését követeli, hogy a petit bleu címzésében látható törless tettesét kiderítsék.

A hágai leszerelő kongresszus.

Budapest, május 17.

Holnap délután két órákor nyitják meg a *Huis ten boosch* ragyogó termeiben a leszerelő konferenciát, amely azzal az óriási tervvel foglalkozik, hogy ráderítse a világra a költöktől megálmódott békés aranykort. Am a konferencia pörlekedéssel és viszálykodásokkal kezdődött. Akadt több hatalmasság, amely duzzog és sértve érzi magát. Köztük első helyen áll a Vatikán, amely nagyon elkedvetlenedett, mert az utolsó percig azt remélte, hogy a kuria képviselőjét is meg fogják hívni a békekonferenciára. Miután ez a remény füstbe ment, *Rampolla* bíboros utasítására *Tarnassí*, pápai nuncius elhagyta helyét és Luxemburgba ment.

A másik panaszos fél Törökország volt. A török delegáltak ugyanis ma tiltakoztak az ellen, hogy a delegáltak hivatalos listáján *Bulgária* mint külön hatalom (az alfabetikus sorrendben az ötödik) szerepeljen. Ennek következtében új jegyzéket kellett szerkeszteni, amelyen Bulgária közvetlenül Törökország után mint utolsó állam szerepel.

Végre egy kis rendezavarás várható a franciák részéről. A francia delegáltak hír szerint az érdelemes tárgyalások előtt mérsékelt hangú nyilatkozatot fognak elhárítani, amelyben *Franciászószék* *Elzász-Lotharingiát* illető álláspontja nyerne kifejezést. Orosz részről azonban ezt meghusítani igyekeznek, lesz-e sikere, azt majd megmutatja a holnapi nap.

Ilyen kanapépörlekedéssel kezdik a béke tárgyalását, amelyhez a cár olyan nagy reményeket fűz, hogy állandósítani akarja a békekongresszus intézményét. Az előkészületekről a következő táviratokat kaptuk:

Hága, május 17.

Az első ülés formális lesz. *Staal* felkiáltással fogják a konferencia elnökövé megválasztani, amint *Beaufort* elmondotta üdvözlő- és megnyitó-beszédét. Ez ülésről hálafeleletet menesztenek a cárhoz, aki az egész eszmének kezdeményezője volt. A második ülésen megalakítják az osztályokat és elhatározzák a hozandó határozatoknak tüzökben tartását.

S'Gravenhage, május 17.

Megjelent a békekonferencia résztvevőinek hivatalos listája, amely francia nyelven szerkesztve, alfabetikus módon rendezte. *Allemagne* (Németország) szóval kezdődik és *Turquie* (Törökország) szóval végződik. Összesen 96 delegált gyűlt egybe 26 állam képviselőiben. A legtöbb delegáltja Orosz-

és Törökországnak van, vagyis egyenkint 8—8. Azután következnek Németország, Ausztria-Magyarország, Franciaország 6—6 delegálttal. Bulgária külön szerepel a jegyzékben két képviselővel, függetlenül Törökországtól. Montenegro ellenben Oroszországra van utalva. A tengerentúli államok közül az Egyesült-Államok, Mexiko, Perzsia, Sziám, Khina és Japán vannak képviselve. A pápát, aki az utolsó pillanatig mindent elkövetett, hogy a konferencián képviseltesse magát, a jegyzék nem említi.

Staal orosz nagykövet *de Beaufort* hollandiai külügyminiszternek a *Neuski*-rendjelét hozta el a cár közöneteképp a konferencia előkészítéséért, aztan megnézte a *Huis ten boosch*. E palotában a konferencia fogadására minden előkészület megtörtént. Az orániai teremben, ahol a konferencia együttes ülései lesznek, egymás mögött állították fel a padokat oly módon, mint az a templomokban szokás.

A palotának többi, khinai és japán modorban díszített termeiben nagy asztalokat állítottak föl. Itt a bizottságok fognak ülésezni. A konferencia tagjainak társalgóterme *Zsófia* királyné szalonja lesz, ahol, mivel ő württembergi hercegnő volt, a württembergi király arcképe lóg a falon. A buffet-teremben Hollandia utolsó három királyának arcképei lógnak.

De Beaufort hollandiai külügyminiszter ma, szerdán estélyt rendez, hogy a konferencia tagjai megismerkedhessenek egymással.

Remélik, hogy a konferenciának — ha nem is a leszerelés tekintetében — egyes kérdésekben pozitív eredményei lesznek, nevezetesen a *genfi konvenciót*, a *tengeri jogot* és a *választott bíróságokat* illetőleg. Valószínű, hogy különösen az amerikai delegáltak a választott bíróságok kérdésében nagy buzgalmat fognak kifejezni.

Hága, május 17.

Jó forrásból vettem azt az értesítést, hogy *Bloch* János orosz államtanácsos, akinek *A jövő háborúja* című műve vezette a cárt a nemzetközi leszerelés eszméjére, Pétervárról ideérkezett. *Bloch* államtanácsos a cár küldte, hogy a hivatalos jelentéseken kívül állandóan értesítse őt a békekonferencián törtétekről és a tárgyalások várható eredményeiről. Ugy látszik, a cár nagy súlyt vet arra, hogy a hivatalos jelentéseken kívül magánúton is megtudjon egyet-mást, amiről a delegátusok nem referálhatnak, mert az államtanácsos azzal bízta meg a cárt, hogy hangulatképeket írjon és kulisszatitkokról is jelentést tegyen.

De Bloch-nak ennél a feladatnál még fontosabb missziója is van, nevezetesen, hogy beszélje meg az államok képviselőivel, vajjon miképpen lehetne a békekongresszus intézményét állandóvá tenni, amely minden évben megvitná a helyzetet és módot találna a békét fenyegető jelenségek elsímitására.

Mindez azt bizonyítja, hogy a cár nagyon komolyan fogta föl eszméjének megvalósítását. *Bloch* államtanácsos a cár megbízásából még arra is vállalkozott, hogy nemzetközi bizottságot fog létesíteni, amelynek hivatása volna kiszámítani, hogy egy esetleges háború az egyes államokra milyen következményekkel járna. Ha ez a terv nem sikerül, akkor az államtanácsos minden államban külön-külön ilyen bizottságot készül alakítani, amelyeknek tagjai az illető állam fizetné és amelyek állandóan figyelemmel kísérik, hogy minő terheket róna a jövő háborúja az illető államra.

Van a cárnak egy másik bizalmi embere is, *Stead* angol újságíró, aki csak a minap kihallgatáson volt a cárnál. *Stead* elbeszélte, hogy az audiencián csakis a békekonferenciáról volt szó. A végén ő azt mondotta a cárnak:

— Felső, ha nagy tervem nem valósul is meg, egyet minden bizonynyal hálával fog fogadni a világ, azt, hogy felsőged legalább reményt gyújtott minden országban.

A cár erre élénken, sőt szenvedélyesen így felelt:

— Ne beszéljünk most már reményről. Eleget reménykedett a világ. Ideje, hogy valóra váljék a remény!

Stead és *Bloch* a kongresszus befejezéséig itt marad.

A város képe egészen megváltozott. Az utcákon nagy az élénkség, temérdek sok idegen érkezett ide, lépten-nyomon külföldi katonai egyenruhákat lát az ember.

Az egyes államok küldöttei a legjobb egyet-értésben érintkeznek egymással. A német diplomaták sűrűn közlekednek a franciákkal, az amerikaiak együtt sétálnak a spanyolokkal, az oroszok az angol delegátusokkal.

Európa minden tájékáról eljöttek a békeegyesületek tagjai, akik a hivatalos nemzetközi konferenciával párhuzamosan szintén ülésezni fognak. Itt van Bécsből báró *Sutner* és *Sutner* Berta báróné, Budapestről várják *Türr* tábornokot, Párisból *Frédéric Passy*-t, Koppenhágából *Bauer* Frigyes-t. Juniusban a világ minden béke-

egyesülete gyűlést fog tartani, amelyen a nemzetközi választott békebíróság létesítését fogják megvitatni.

Az államok képviselői körében sokat beszélnek arról a tervről, hogy a kongresszus tárgyalásait és határozatait a kormányok állítólag titokban akarják tartani. Általában azt hiszik, hogy ez a határozat nem fog a konferencia minden tárgyalására kiterjedni. Igen sokan helytelenítik ezt a tervet s valószínűleg már a második ülésen a plénum elébe fogja terjeszteni ezt a kérdést *Staal* elnök.

A kongresszus tagjai már teljes számmal együtt vannak. Ma jöttek meg Angolország és Amerika küldöttei. Báró *Staal* sokkal jobban érzi magát. Ma már kiköszözt az így semmi akadály nincs annak, hogy holnap délután két órákor megkezdődjék a kongresszus. (nwt.)

Berlin, május 17.

Bulow és *Ostensacken* a békekonferenciára való utjukban Wiesbadenbe érkeztek, hogy a császár üdvözlőljék. *Stead* angol újságíró, aki Pétervárról Hágába utazik, szintén Wiesbadenben van; a lelkes békebarát elbeszélte a *Lokalanzeiger* egyik munkatársának, hogy a cár olvasta *Stangel* röpiratát a békekonferencia ellen s a támadás őt is, a cárnét is nagyon elkedvetlenítette. A cárné azt mondotta a röpiratról *Stead*-nek, hogy csodálkozik azon és fájni neki, hogy a cár ideális tervét Németországban olyan ellenszenvesen fogadták.

A békekonferenciára Ausztria-Magyarország hat képviselőt küldött, nevezetesen gróf *Welsersheimb* *Welser* Rudolfot, *Okolicsányi* és *Mérey* Kajetánt, szakdelegátusoknak pedig dr. *Lammassch* Henriket, a bécsi egyetemen a népjog tanárát, *Kuepach* Viktor vezérkari alezredést és gróf *Soltky* Szaniszló korvettkapitányt.

Gróf *Welser* Rudolf a külügyminisztérium első osztályfőnöke, egyike a külügyi hivatal legderékabb diplomatainak. Azelőtt Rio Janeiróban és Bukarestben volt követ, ez utóbbi helyen mint *Goluchowski* utóda. Mint követesi tanácsos, majdnem valamennyi európai udvarban hosszabb ideig tartózkodott.

Okolicsányi, a jelenlegi hágai követ, gróf *Andrássy* Gyulának barátja és birtokos-szomszédja volt és gróf *Andrássy* vitte őt be a ballpazi palotába s küldte egymásután Pétervárra, Madridba, a Vatikánhoz; később Stuttgartba s Hágába került. Különben *Lobanov* herceg unokahugát bírja nőül s az orosz udvarnál persona gratissima.

Kaposmérői *Mérey* Kajetán követségi tanácsos s a külügyminiszter kabinetfőnöke.

HIREK.

Bánffy.

Az újságokban apró fénypontok árulták el a közeledését, mintha szentjános-bogarak villogtak volna ki a pázsitból. Előbb kicsilant egy híreske, hogy mit mondott róla a király. A király ugyanis azt mondta: „*nagyon korrektül viselkedett az a Bánffy a válság alatt és most is.*” Aztán a főrendek nagy vitája után sokótt ki egy másik híreske, hogy milyen sok embernek tűnt fel a Bánffy távolmaradása. De hát nem is jöhetett meg a márványterembe, mert hiszen „*az ő főrendi tagsága csak az új ülésszakban áll be.*”

Ezek a kis szentjános-bogarak már messziről elárulták. Itt is, ott is suttozták:

— Nemsokára feltűnik a szemhatáron Bánffy Dezső!

S a szentjános-bogarak világozása után el szabad indulni. Nem csak az ingoványba. Ime csak odáig értünk, hogy a főrendek meg akarják nyitni az új ülésszakot s mikor még egészen üres a terem, a szárnnyas ajtón elsőnek táncol be *Bánffy* Dezső. Sietett. Ajánló levele, mikor megint a nyilvánosság elé kerül: a király mondása. Ürügye: hogy már a minap is feltűnt a távolmaradása. Ő tehát most felhasználja a legelső alkalmat s eljön.

A terem üres. Csak a karzatokon bóbiskol néhány ember.

A főudvarmester pedig egy pillanatra megáll a szárnnyas ajtóban. Csak éppen addig, hogy meg lehessen látni, változott-e valamelyest. Hát meghuzta egy kicsit a zuhanás, soványabb s mintha az idő egy kis liszttel hintette volna be az üstökét. Öregebbnek és

véknyabbnak látszik. De a bajusza most is úgy mutat, mintha borbély helyett valami rajztanár fésülne ki szimmetrikusan, minden szálát külön. (Hajh, már csak egyedül jár ilyen bajusszal, mert még Gajári Géza is nyomban kipödörlette a bajuszt, mikor a politikai rend megváltozott.)

A karzatról néhányan fölsímték. Sutogva adták tovább:

— Itt van Bánffy!

Lehet, hogy meg is hallotta. De egy kis elfogadás vehetett rajta erőt, mert hirtelenében nem is jutott eszébe, hogy merre ült gróf Szapáry Géza, a főudvarmesteri tisztben elődje. Legalább nem ment egyenesen a jól ismert helyre, hanem odatért előbb a vörös bársonyszékek tájékára, ahol nemrég még neki dukált a legelső zsöllye. Mintha az emlékei csalák, vonzották volna. S ott, a miniszterelnöki szék előtt egy pillanatra megállott.

— No most mindjárt beleül! — sutogta valaki a karzaton.

Mintha csak meghallotta volna, hirtelen föltekintett Bánffy Dezső. Három hónapos álom szakadt le a szeméről. Zavaros, nehéz álom. Tele üdözökkel és katasztrófákkal. Mikor az a zsöllye hasonló volt a spanyol csizmához, mert szöges felületével véresre sebezte, aki benne helyet foglalt. Mikor lángok közt állott az a zsöllye s nem volt pillanat, hogy nyugton érezhette volna magát az agyonhajszolt miniszterelnök... Bánffy megemelte a jobb kezét s végigtörülte vele a szemét, a halántékát. Hess, te csunya álom!

Aztán beült a főudvarmester helyére. S a szárnyas ajtón lassankint beszállingóztott vagy húsz méltóságos ur. Mind odament hozzá, üdvözölte, hallgatta a szavait. Hiszen már főudvarmester, nem miniszterelnök...

Budapest, május 17.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király elutazása.** A király, aki négy hetet töltött Budapesten és Gödöllőn, ma délután 3 óra 15 perckor elutazott a fővárosból. A keleti pályaudvar körül nagy embertömeg csoportosult, úgy hogy a külső Kerepesi-utat a rendőrségnek kellett elzárni. A királyi várőrtomben a bucsuzáson megjelentek: Márkus József főpolgármester, Rudnay Béla főkapitány és Ludwigh Gyula miniszteri tanácsos, a magyar államvasutak elnökgazdátja, mind a hárman diszmagyarban. A király pár perccel három óra után nyitott udvari kocsin érkezett gróf Paar Ede lovassági tábornok és Bolfrass altábornagy főhadsegédek és négy szárnysegéd által kísérvé. Ő felsége a bucsuzáson megjelent urakkal szívesen beszélgetett és Márkus főpolgármesternek kifejezte örömét, hogy hosszabb időt tölthetett a fővárosban. Három óra 10 perckor Lachnit felügyelő állomásfőnök jelentette, hogy a vonat készen áll, amikor ő felsége kíséretével együtt felszállt a szalonkocsiba. A külön udvari vonat négy hatalmas diszkocsiból és egy teherkocsiból állt. A vonatot Ludwigh Gyula elnökgazdátja, Kovács üzletvezető és Ofner felügyelő vezeti. Ma este hét órakor a király Bruckba érkezett, ahol a próbamozsztási gyakorlatokat nézi meg és onnan Bécsbe utazik.

— **A spanyol király születésnapja.** Bécsből jelentik, hogy XIII. Alfonz spanyol király ma ülte meg tizenharmadik születésnapját. A spanyol követség palotájára ebből az alkalomból kintittek a piros-sárga spanyol lobogót. A fiatal király nagygyánya, Erzsébet főhercegnő már tegnap küldött üdvözlő táviratot.

— **Fejedelmi házasság.** Münchenből jelentik, hogy a bajor királyi család és Habsburg ház között újabb összekötő kapocs készül. Lajos bajor herceg egyik leánya a napokban fog jegyet váltani egy osztrák főherceggel.

— **Budavár bevétel.** A honvéd-egyletek központi választmánya május 19-én, a főváros polgársága pedig május 21-én, pünkösd vasárnapján ünnepli Budavár bevételének felszázados évfordulóját. A polgárság ünnepi szónoka a budavári honvédszobornál Barabás Béla országos képviselő, a honvédszobornál pedig Visontai Soma országos képviselő lesz. — **Kristóffy Károly** békéscsabai lakos felkért bennünket annak a kijelentésére, hogy az ő neve

kimaradt a még életben levő budavári hősök névsorából, holott ő Budavár bevételénél a 3-ik honvédszázalójai 1-ső századának 4-ik szakaszánál küzdött, mint őrvezető.

— **A katolikus autonómia.** A katolikus autonómiát szervező kongresszus 27-es bizottsága ma délután folytatta tanácskozásait. Különösen behatóan vitatták meg a kilences bizottság javaslatának az országos katolikus gyűlésre és az igazgatótanácsra vonatkozó fejezetét és azután megkezdtek a III. rész tárgyalását, amely az önkormányzat hatáskörét illető rendelkezéseket tartalmazza. A bizottság holnap az egyházközségi tanács hatáskörére vonatkozó szakaszokat tárgyalja.

— **Bérmálás a fővárosban.** A bérmálás pünkösd vasárnapján kezdődik a fővárosban az anzol kisasszonyok Lipót-utcai templomában, ahol a szertartást Vasary Kólos bíboros hercepprimás végzi. A bérmálásra nagyban folynak az előkészületek. Az idén több ezere rug a jelentkezettek száma. A hitoktatók és a plébánosok jelentősen látják el az összes jelentkezetteket, akiket pünkösd hetében föl-váltva Vasary hercepprimás és helyettese Boltizsár József fölszentelt püspök fog megbérmálni.

— **Albrecht főherceg szobra.** A félhivatalos Pol. Corr. szerint Albrecht főherceg szobrának leleplezése alkalmával május 21-én a császári palotában diszebed és este a katonatisztek számára az operában disze-előadás lesz, május 22-én pedig fogadóest lesz az udvarnál. Az ünnepségekben való részvételre az összes helyőrségekből 1200-nál több táborkok és tőrsziszt és 2600 főtiszt jelentkezett, nem számítva a bécsi helyőrség temérdek főtisztjét.

— **A nemzeti szövetség s miniszterelnöknél.** Az országos nemzeti szövetség 50 vidéki fiúka mintegy százötven taggal gróf Karátsanyi Jenő elnök és herceg Eszterházy Miklós társelnök vezetésével holnap, csütörtök délelőtt 11 órakor fog Széll Kálmán miniszterelnöknél és a kormány többi tagjainál tisztelegni. A miniszterelnök a küldöttséget a képviselőház miniszterelnöki szobájában fogja fogadni. Az igazgatóság ez uton is felkéri főleg a vidékről későn érkezett küldöttségi tagokat, hogy 11 óráig a képviselőház folyosóján, ahova csak szövetségi jelvényvel lehet bejutni, pontosan jelenjenek meg.

— **A szultán állapota.** A Times konstantinápolyi levelezőjének helytelen állításaival szemben az Agence de Constantinople azt jelenti, hogy a szultán a legjobb egészségnek örvend és tovább is személyesen tanulmányozza és közmondásossá vált pontosságával intézi el az eléje terjesztett jelentéseket.

— **Török államférfiak Strausz Adolfnak.** Peréből jelentik, hogy mikor Teufik pasa külügyminiszter, Memduh pasa belügyminiszter és Calica báró osztrák-magyar nagykövet megtudták, hogy az általi megbízásból ott időző Strausz Adolfnak édes anyja meghalt, elmentek a gyászoló író lakására és személyesen fejezték ki részvétüket.

— **Áttérések Ausztriában.** Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a legújabbban közzétett adatok szerint január elsejétől március 30-áig 2600, azóta pedig körülbelül 8000 katolikus lépett át a protestáns vallásra. A kitértek száma Ausztriában eddig 10.000-re tehető.

— **A megbüntetett Gyurkovics-lányok.** Az ott mindennapi esetet sürgönyöznek Páparól. Az nem működő Dobó-féle színtársulat öt tagját Szokolj rendőrkapitány fejenként öt-öt forint pénzbírságra ítélte, mert a Gyurkovics-lányok című darabban a színpadon cigarettára gyújtott. A színházban „büntetés terpe alatt tilos a dohányzás” — és a rendőrkapitány az az mindegy, hogy a szerep megkivánja-e a dohányzást, vagy nem. A Gyurkovics-lányok egyik felvonásában a magukra maradt kisasszonyokon valami esztalanság elkövetésének vágya vesz erőt. Az egyik kijelenti, hogy:

— Cigarettafűszek!

A többinek ez tetszik s erre mind rágyujtanak, ezuttal mindig a szerzőnek engedelmeskedve, nem pedig a rendőri utasításnak, amely szerint a színpad nem szabad dohányozni. Egyelőre csak a Dobó-társulat öt tagja bánta így meg, hogy eljátszotta a szerepét úgy, ahogy meg volt írva, de ezen a téren még nincs kimerítő teljesen a komikum. Még megérjük, amiről már annyit viccet csináltak, hogy Bánk bán személyesítőjét gyilkossági kísérletért csukják be, a Shylock szerepét játszó színész pedig uszorsádkodás és zsarolás címén fog bűnhődni, nem is szólva a Vassgyárosról, amelynek minden előadója a párbaj miatt néhány napi államfogházba kerül. Hiszen szép a közbiztonság, de a humor terén igazán semmi kevesmivalója nincs.

— **Jubiláló tanfelügyelő.** Brassóból táviratozza tudósítónk: Ma ünnepelte Kakujay Károly brassói tanfelügyelő tanügyi működésének negyvenedik évfordulóját. Az ünnepen a város lakossága nemzeti-ségi különbség nélkül részt vett.

— **Író bűnügyi vizsgálat alatt.** Kopenhágából jelenti egy táviratunk, hogy az igazságügyminiszter elrendelte a bűnügyi vizsgálat megindítását Brandes Ede író ellen, a közérkölciség veszélyeztetése miatt, sokat emlegetett *Det unge blod* című legújabb könyve kiadványában.

— **Puskás hölgyek.** Az amerikai asszonyok okos dolgot cselekszenek mostanában, bár mint minden divatjuknak, ennek is excentrikus színezete van kisére. Lőni tanulnak puskával, revolverrel, barátkoznak a fegyverrel, hogy alkalmadtán hasznát is vehessék. Abban fíradoznak, hogy a védelemre szorult gyöngő nő fogalma helyébe újat teremtsenek. Olyan legyen ezután a nő nemcsak kivételeiben, hanem nagy általánosságban is, aki megvédi majd a gyöngő férfit. Az új sportnak csakugyan megvan az a haszna, hogy divatba jött a bátorság. Olyan leányok, asszonyok, akik eddig göröcsökre estek, ha valaki egy ajtó becsapott a közelükben, rövid gyakorlat után kitűnően lőnek célba. Meg se remeg a kezük, amint meghúzzák a puskán a ravaszt. S persze divatba jött egy csomó szép új sport-kosztüm is, a cél-lövéshez új topánkákat, szoknyákat s mindenekelőtt csinos bőrvöket árulnak a boltokban s persze nagyon sok az olyan lány meg asszony, aki eddig csak a dresszell barátkozott meg. A puskával meg a revolverrel még nem.

— **De kalapját 5 nem hagyja!** Párisban tudvalevőleg csak az Opera és a Comédie Française merete a hölgyközönséget eltüntetni attól, hogy előadás közben kalapot viseljen. A többi színházban a férfiak állandóan kétségbe vannak esve, amiért a hölgyek óriási tollas kalapjai miatt az előadásból semmit se láthatnak. De a két első színházban kéréletlenül viszik keresztül az igazgatóság tiltó szabályrendeletét tekintet nélkül rangra, személyre és gazdagságra. Ime a legújabb történet:

Amikor a Comédie Françaiseben Donnay Áradás című darabjának premiérje volt, a nézőtérben egy rendkívül elegáns hölgy jelent meg, fején hatalmas tollas kalappal.

— Asszonyom, — szólítja meg a jegyszédő, — rendeletünk értelmében kérem, vegye le a kalapját... — Tudja, ki vagyok? — válaszolt sértődötten a hölgy. — Casimir-Périerné vagyok!

— Szabályaink nem tesznek különbséget a színházlátogatók között!

A hölgy, aki még néhány év előtt mint a köz-társasági elnök felesége az Elyséeben lakott, ajkait bosszusan harapálva távozott.

— Nem baj, — mondta egy rossz nyelvű francia asszony, — Casimir-Périerné asszony nem azért jött, hogy a darabot lássa, hanem hogy a kalapját mutogassa!

— **Új miniszteri tanácsos.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, a pénzügyminiszter előterjesztésére, Kovács Gyula miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel főruházott osztálytanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **Mikor a lelkiismeret elszólja magát.** Ugy látszik, az se igaz, hogy a gonoszul szerzett pénzen nincs áldás. A Sziner János esete legalább erre vall. Ez az ember nagyon hitvány ember volt ezelőtt tízezerrel esztendővel. Elcsapott segédjegyző, aki odáig jutott a züllésben, hogy egy éjjel betört egy Kepier Mártonné nevezetű kápolnai özvegyasszony házába. Az asszonyt megölte, a pénzt elvitte s amikor már nyitva volt előtte az ut, kiment Amerikába s a gyilkossággal szerzett pénzzel spekulálni kezdett — s olyan szerencsével, hogy ma már nagy vagyona van. Akkortáiban gyanuba is fogták, de semmit se tudtak rábizonyítani. Egyetlen tanuja volt a gyilkosságnak. Az özvegy kis fia, aki az ágy alá rejtőzött a gyilkos elől s így menekült meg. A gyermek vallomása nem volt eléggé megbízható — s a gyilkos elmenekült. Most — úgy látszik — szeretne megbékülni a lelkiismeretével. Levelet irt baza, amelyben bevallja, hogy ő volt a gyilkos. Elmondja, hogy milyen szépen fölvitte az Isten a dolgát — s arra kéri a Kepierné fiát, akit ő tett árnyá, hogy menjen ki hozzá Amerikába. Fiának fogadja s ráhagyja minden vagyonát. A lelkiismeret azonban kisére eliette a dolgát a rablőgyilkosból tisztos polgárrá fejlődött Sziner Jánosban, mert a gyilkosság csak husz esztendő alatt évül el. Ezt tudakolta meg első sorban a meggyilkolt asszony fia is — és a levéllel nem Amerikába szaladt, hanem az ügyészséghez. Ilyenformán könnyen megeshetik, hogy Szinert visszahozzák a vagyonból a börtönbe s most kéri számon tőle a bűnét.

— **Hir Andráeről.** Kopenhágából jelenti, hogy egy izlandi távirat szerint április 3-án a sziget északi partján a tengerből egy légmentesen elzárt üveget fogtak ki, amelyben levél volt Andree Ernő kapitány címére. A levelet azonnal elküldték Gottenburgba.

— **A bécsi párbaj.** Bécsből jelenti, hogy a Heiterer-Gudenus-féle párbajúgy el van intézve. A katonai becsületbírság kijelentette, hogy báró Gudenusnak az alsó-ausztriai tartománygyűlésen tegnap tett kijelentése, illetőleg rendreutasítása megfelelő elégtételnek tekinthető. Heiterer-Schaller segédének két tábornok szerepelt; Gudenus segédei gróf Dubski és gróf Vetter von der Lilie képviselők voltak.

kány rendőrfőkapitányt bizta meg. Mint értesülünk, a királyi ügyész indítványára Táray polgármester, Vásárhelyi Domokos tiszti ügyész és számvető vagyona az elikkasztott összeg erejéig elrendelték a fenylő zárlatot. A miniszteri biztosok vizsgálatának eredményéről annyi már kiszivárgott, hogy az elikkasztott összeg jóval többre rug a Tóth által is bevallott 32.000 forintnál, minél fogva a Komáromi Polgári Kör értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy négyülést hívnak egybe, amelyen tiltakozni fognak minden külön megadóztatás ellen. A komáromi ref. egyházközség tanácsa is rendkívüli közgyűlést tartott tegnap délután, amelyen Antal püspök bejelentette, hogy Tóth Benő az egyházközség vagyonából 2045 forintot elikkasztott. Tóth Benő ellen az egyházközség nevében megtették a bűnvádi feljelentést. Antal püspök különösen kiemelte, hogy a könyvek vezetésében semmiféle szabálytalanság nem mutatkozik, csupán a pénztári készlet hiányzik, ami akként volt szerinte lehetséges, hogy az egyház pénztárát, amelyet Tóth a város pénztárkényvében tartott, a városi vizsgálat alkalmával a város pénzával összekeverték, Tóth Benő május 1-én fölvetta az államkincstár által az egyháztól bérlet postapénztárát járó negyedévi lakbért, 850 forintot, Antal püspök egy alapítványt adott át neki ugyanazonnap 500 forint készpénzben, ennek az 1350 forintnak mindenesetre ott kellett lennie a városi pénztárkényvében, indítványozza tehát, hogy az egyházközség 1350 forint erejéig pörölje a várost.

Nagy tűz Iglón. Iglóról táviratozzák, hogy ma délután a város főiacán tűz ütött ki, amely rövid idő alatt két házat hamvasztott el. A szélesendnek és a tűzoltóság megfeszített munkájának köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt.

(x) Legjobb minőségű és színtartó harisnyák és sportruházatok legnagyobb választékban Hegek Adolfin IV., Szerviz-tér 8. A vadászúthoz.

Az özvegy trónörökösné Budapesten.

Erzsébet királyné emléke.

Budapest, május 17.

Alapítójának, hatalmas védőasszonyának emlékét ünnepelni gyűlt ma egybe az Akadémia dísztermében a magyar szent korona országainak Vörös Kereszt Egyesülete. Országos közgyűlésük keretében rendezték gyászünnepüket, hogy lerójják a kegyelet adóját a fenséges lelkű nagyasszony iránt, aki elhittette a magot, amely immár terebélyes fává fejlődött. S Várad bíboros püspöke — a gyászünnep szónoka — büszkén mutatott e fára, amelynek árnyékában ezrek és ezrek működnek a szenvedők sorsának enyhítésére és fardhatatlan tevékenységgel készülnek az eshetőségre, amidőn a haza fia a király és a haza védelmében életüket és vérüket kockáztatván, jöttevő kezük ápolására fognak szorulni.

A nagy bensőséggel rendezett gyászünnep fényét kiválóan emelte a királyi ház négy tagjának megjelenése, akik eljöttek, hogy meghallgassák a várad püspök szózatát. Erenél maradandóbb az az emlék, amelyet a várad bíboros Erzsébet királyasszonynak emelt. Költői lelkének egész melegét belevitte abba a magas szárnyalású művészi beszédbé, amelyben nem a nagy halott életének dicsőségét zengette, sem szomorú halálát nem rajzolta, hanem költői koszoruba fűzte a sok mozzanatot, amely királynékat oly közel hozta a magyar nemzethez s amelyek őt előttünk oly dicsővé, kedvesé és annyira feledhetetlenné teszik. És kimutatta, hogy mint forrt össze a nemes léleknek ugyszólván minden életmozzanata a magyar nemzet életével.

Ahíttal hallgatták a fenséges vendégek — Stefánia özvegy trónörökösné, Klotild főhercegnő, József és Lajos Viktor főhercegek a bíboros főpap szavait. A mély gyszba öltözött özvegy trónörökösné csak akkor bölintett szomorúan szép, szőkefürtös fejével, mikor a főpap reszkető hanggal esetele a pótolatlan vesztéséget, amely a felséges anyát érte, amikor egyetlen fiát, csillagát, minden földi reményét elvesztette. Mély megindultság vett erőt e jelenetre az előkelő közönség és Schlauch bíboros is megindulástól remegő hangon folytatta beszédét...

Az özvegy trónörökösné alig vesztett fejedelmi szépségéből. A fekete fátyol alól kedvesen mosolygott elő rzsás arca s arany-szőke haja vakítóan csillogott a fekete kalap fátyol- és csipkédise alatt. Mikor az emelvényre állított karosszéket elfoglalta s barátságosan köszöntö az éljenést, lorgonját szeméire illesztve nézett végig a gyönyörű, tarka képen, amelyet a főrangú hölgyek részben gyszruhás, részben világos, tavaszi öltözékei, a bíbornokok egyenruhái, a főpapok talárjai s az egyesültek fehér mezőben vörös-keresztalú ékes jelvényeit viselő egyesületi tagok díszruhái varázsoltak eléje. Majd tiszta, csoszó hangon fogott megnyitó be-

szédébe s a nagy terem minden zugában hallható lett a magyar szó, amely Stefánia főhercegnő asszony ajkáról elhangzott.

A magyar vörös kereszt egyesület ma délelőtt tartotta az Erzsébet királyné emlékére rendezett díszülést az Akadémia dísztermében, amelyet az alkalomra szépen földszítettek. Az emlékünnepeken ma a legfőbb védnök, Stefánia özvegy trónörökösné elnököt, vele együtt megjelentek Lajos Viktor és József főherceg és Klotild főhercegnő. Jelen voltak még: Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter, Plósz Sándor igazságügyminiszter, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter, Wassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, a közös hadügyminiszter képviselőben Lobbkóvíz Rezső herceg hadtestparancsnok, Rohonczy György altábornagy, Bessenyei Ferenc tábornok és dr. Svékla Kálmán törzssorvos, a honvédelmi miniszter képviselőben dr. Bezerédj Viktor min. tanácsos, báró Dániel Ernő, Radu Demeter, Szabó János görög-katolikus püspök, a vidéki választmányok és fiók-egyletek számos küldöttsége, Wekerle Sándor, gróf Szápáry László flumei kormányzó, Perczel Dezső, Falk Miksa, dr. Berzeviczy Albert, gróf Zichy Jenő, gróf Eszterházy Kálmán, Münnich Aurél, gróf Csekonics Endre v. b. t. t., dr. Schlauch Lőrinc bíbornok, gróf Teleki Sándorné, gróf Pejachevich Lászlóné, Tisza Kálmán, dr. Babarczy Schwartz Ottó, Rudnay Béla főkapitány, Ribáry József, Latinovits János, Argay János, Csávossy Béla, br. Ambrózi Béla, Babics József, gróf Bánffy György, Bachat Dániel, Busbach Péter, Bélaváry-Burchard Konrad, Császa György, gróf Eszterházy Kálmán, Fabiny Teofil, Ghyecz Béla, László Zsigmond, Márkus József, Meszlényi Gyula püspök, gróf Szápáry István, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zichy Ágost, Rudnay Józsefné, Csiky Kálmán, Emich Gusztávné, Gromon Dezső, gróf Andrásy Aladár, gróf Eszterházy Miklós Mórioné, Hegedűs Sándorné, gróf Károlyi Gyuláné, Bischitz Matild és még igen sokan.

Az emlékünnepe délelőtt tízenegyre volt kitűzve, de a fenséges vendégek már háromnegyed 11 órakor megérkeztek az Akadémia főbejárata elé, ahol gróf Csekonics fogadta a vendégeket. Ő fenségeik egyenesen az Akadémia elnöki szobájába mentek, ahol Schlauch Lőrinc bíboros, özvegy gróf Teleki Sándorné, Pejachevich Lászlóné alelnökök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, mint főigondnok, Babarczy Schwartz Ottó főmegbíztott, Latinovics János igazgató és Csávossy Béla jegyző várakoztak a magas vendégekre. Az urakat Lajos Viktor főherceg, a két hölgyet pedig Klotild főhercegnő mutatta be az özvegy trónörökösnének, aki barátságosan fogadta a a hódolatteljes üdvözléseket. Ezután a folyosón keresztül az igazgatóság kíséretében a terembe léptek, ahol a közönség felállással fejezte ki hódolatát. A fenségek a terem jobboldalán levő díszes emelvényen foglaltak helyet. A terem közepén levő asztal mellett az igazgatóság tagjai ültek, a terem jobboldalán levő emelvényen pedig Schlauch Lőrinc, az emlékbeszédet tartó bíbornok foglalt helyet.

(A gyűlés megnyitása.)

A trónörökösné a közönség karosszékekben foglalt helyet s halosontos lorgonját szemébe szorítva, csoszó hangon, tiszta magyar kiejtéssel olvasta föl ezt a megnyitó beszédet:

Tisztelt közgyűlés! Ó császári és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk által a Vörös Kereszt védnökévé kinevezetvéen, örömmel foglalom el ezt a helyet, mert megnyugvásomra szolgál annak az egyesületnek élen állani, mely békében és háborúban egyaránt az emberszeretet nagy eszméjének hódol és áldásdus működésével enyhíti az emberiség szenvedéseit. A közgyűlést ezenel megnyitom és fölkérem a bíbornok urat, hogy Istentől boldogult felséges asszonyunk emlékét dicsőítő beszédét elmondani sziveskedjék.

Diskrét éljenzés hangzott föl s e közben lépett a terembe Széll Kálmán miniszterelnök, aki királyi kihallgatás miatt maradt el az ünnep elejéről. Schlauch Lőrinc bíboros ezután helyet foglalt a fölolvás asztalánál s megkezdte emlékbeszédét.

(Az emlékbeszéd.)

Az alapító és védőasszony királynőnő alakja iránt kívánja leróni kegyeletét e napon az egyesület, amelyhez különös kötelek fűzte az elhalt nagyasszonyt. Nehéz a földadata, mert nem élőt kell dicsőíteni, hanem belemerülve az iszonyú katasztrófa gondolatába, a költővel fölajdulni: *infandum regina jubes renovare dolorem!* A szenvedők jötvő a nyála elszállt köztűlünk s a magyar história aranylapot nyit tetteink, életünk, szereteink.

Sem életünk dicsőségét, sem szomorú halálát nem kívánom rajzolni. Az alsóra nem volna elég

tehetségem, az utolsóra nem elég erőm: — csak némely mozzanatait kívánom feltüntetni gazdag életének, főleg azokat, melyek királynékat oly közel hozták nemzetünkhez, mely őt előttünk oly dicsővé, oly kedvesé, oly feledhetlenné teszik.

Erzsébet királyné eszményi fény volt azon értelemben, hogy egész valójából kisugárzott az életnek eszményi felfogása. A vallásban és annak gyakorlásában, magán, vagy családi életének szentélyében és itt még a súlyos apaságok terhe alatt is, — sőt éppen ezeknek hatásá alatt, — a szenvedők és a sorstól üldözöttek iránti részvételében, a világgal való érintkezésben, a természet szépsége iránti lelkesedésben; de különösen a magyar nemzet iránti előszeretében azon a magaslapon állott, ahová csak nagy lelkek emelkedhetnek. Gondolataiban, érzelmeiben mindig távol állott a mindennapiasságtól. Akik hozzá közelítettek, egy tiszta lélek légkörében állottak, melynek varázsa alatt mintegy kiemelve érezték magukat a közönséges emberi gondolkodás köréből. Érzelem világa oly fenséges volt, hogy titokteljes, talán mondhatni dejes erővel vonzotta magához a tisztát, taszította el az alantast. Fejedelmő volt a szó legnemesebb értelmében, de annyi szívósággal, hogy környezete is nem csak híven, hanem lelkesedéssel ragaszkodott hozzá, minek forrása a bensőszeretet volt. Boldog napjaiban a nyugodt lélek vidámságát, buskomor óráiban, midőn a szenvedés óriási súlylával nehezdedt lelkére, a csendes türelem képét tüntette föl.

Életének második fele a szenvedések hosszú láncolata volt és itt nyilvánult lelkének egész fensége.

Nagy szó behatni akarni a fájdalomnak azon mélyére, mely egy roncolt szívet a reménytelenség szélére ragadott, vagy átérteti egy beteg léleknek fájdalmas erőlködését; megszádulhatni a kínos benyomástól, menekülni — menekülni önmagától, vagy legalább feledni. De ő nem tudott feledni, a fájdalmas emlékek, a borzasztó katasztrófának, mely egyetlen fia halálával anyai szívet érte, árnya nem akart távoznia, a pótolhatatlan vesztésnek gondolata mindenív kísérté. A kíméletlen sors ellen fellázadni mindennapi dolog, de ő nem lázadt föl. A vallás játékony hatása alatt az emberi gyengeségeken felülálló megadásnak ritka erényét tüntette fel ott, ahol a közönséges halandó elesik, összeroskad.

A szereteinek műveiben kerestett enyhülést. Anyja lett a szenvedőknek. Csak aki maga szenved, képes megérteni mások szenvedéseit. Visszaszatisztó körülmény, mely saját keserűségének megtorlást mások hasonló szerencsétlenségében találja, távol állott tőle. Szeretete kiterjedt a palotától a legszerényebb kunyhóig.

Arany szívet hozott magával, melyet sem a ragyogó fény és áradó pompa, sem a sors könnyörtelen keze el nem homályosíthatott.

Alig nevezte őt a monarchia két állama magának és áldásos kezét már is a balsors kínjainak gyógyítására fordította. Nemes lelkének egész melegével könnyeket száritott, sebeket gyógyított, nyomort enyhített, mint a gondviselés angyala leszállott mindenív, ahol sirtak és szenvedtek.

A kórházakat előszeretettel kereste föl; — ágytól-ágyhoz ment, kegyes szavakat intézett a szenvedőkhez. Meglátortatta az árvaikat, akik megfosztva szüleiktől, közintézetekbe lettek elhelyezve s itt a legapróbb részletek iránt tudakozódott és rendelkezett; amint ezt a Hegedűs Sándorné által vezetett nagy árvaházban tevé.

A nő legnemesebb hivatásának tartotta. — mint azt egy a magyar miniszterelnökhöz intézett levelében mondja — a szenvedést enyhíteni és azért felszólítja a magyar nőket, hogy ne kessenek e magas hivatásukat áldozatkész tettekben is nyilvánítani.

A nemzeti közérzetet a magyar államérek diadalát Erzsébet királynének a magyar nemzet iránti szeretetével hozza kapcsolatba. E hit ma is általános, mélyen be van az vése a zivekbe és a meggyőződés erejével emeli Erzsébet királynét mindazon mult századbeli nagynevű nők fölé, kik a nemzet sorsára befolyást gyakoroltak. A közhit nem keresi itt a magas politikának szövevényeit és utait, mert Erzsébet királyné politikával nem foglalkozott. Érzelemvilágában a száraz, a rideg számítás nem talált helyet; nem is lépett sehoh előtérbe, midőn nagyfontosságú államkérdések foglalkoztatták a döntő köröket; de érezték mindnyájan, hogy egy játékony szellem engesztelőleg lebeg a nagy állami akció előkészítése fölött. Amit a „nemzet bölcsse” elvonultságában, mint politikai szükséglet kontemplált, amit a bölcs király az ősi tradíciókhoz, törvényeihez és alkotmányához oly híven ragaszkodó magyar nemzetre nézve egyetlen megnyugtató ténynek felismert: azt egy nemes nő, szívének sugallatát követve, fejleszteni segített. Államérek és a szereteinek melege egy pontban találkoztak.

Erzsébet királyné szerette a magyar nemzetet. Korán kezdett magyarul tanulni; kitűnő tanítói voltak. Az oly szerencsétlen véget ért, de hazáját mélyen szerető gróf Majláth János, — az idegenek közt is magyar, kitűnő publicistánk dr. Falk Miksa, — az ősi erényekben felnevelt hü honleány Ferenecy Ida avatták őt nyelvkun szépségeibe és egyuttal megismertették vele nemzetünk multját, dicsőségét, szenvedéseit. Ha igaz, hogy nyelvében el a nemzet: akkor lehetetlen volt, hogy a szép nyelvkun varázsa meg ne ragadta légyon Erzsébet királynének amugy is az idealizmus felé hajló lelkét és megismerni ne kívánta volna azt a nemzetet, melyhez, mint egy alkalommal mondá: *Őt és szerettét férjét éppen oly gyöngéd, mint elválaszthatatlan kötelek fűzik.* Minden nemzet nyelvében ugyszólván ennek lelke nyilvánul, a nyelv a nemzetel együtt fejlődik, művelődik; a nyelvben tehát a nemzet történelmének egy tekintélyos része fekszik és midőn Erzsébet királyné nyelvünket elsajátította, lelkébe szivta szeretét

azon nemzetnek, melynek oly gyönyörű poézisa van. Szívesen társalgott magyarul és gyakran zavarba hozta azokat, akik a Felső Asszony német eredetűre való tekintetből némelyt kívántak fordítani a beszédet. „*Nem tud ön magyarul?*” kérdező gyakran és a beszélőt magyar társalásra kényszeríté.

„*Gyermekeimmel mindig magyarul imádkozom*”, — mondá *Mária Valéria* főhercegnő nevelőjének, — *folytassa ön is ezt. Mária Valéria* a budai várakban született. A művelt *Kornis Mária* grófné keze alatt nevelkedett és magyar nevelésben részesülvén, felső-ges anyjával együtt minden alkalommal benső rokonszenven tanusították új hazájok iránt.

Jókai regényeit a királyné szívesen olvasta, erről és Petőfiről a leghízelgőbb módon nyilatkozott. Eötvös Kurthausi-ját is olvasta és amidőn 1871. március 15-én Budapestre érkezett, néhány, a magas uri osztályból a vasuton levő hölgynek azt mondá: „*Örülök, hogy ismét itt vagyok. De örömben igen, de igen keserű örömeppé vevé, hogy távollétemben Eötvös elhunyt.*” És amidőn később meglátogatta a nagy költő-államférfiunk özvegyét, bevezette magát ennek dolgozó szobájába és irásztala előtt elmélázva felsóhajtott: „*Itt dolgozott tehát az a nagy szellem.*” A helyen pedig, ahol a nagy költő meghalt, mely meghatottsággal mondá: „*Hát itt dobtant utolsót a nemes szív!*”

A koronázás által Erzsébet királyné egészen a miénk lett és ez ezen nagy ünnepeket követő években a kötelek közté és a nemzet közt mindinkább szorosabbá vált. Nem volt a királyi családban esemény, melyben a nemzet élénken részt ne vett volna; de viszont a nemzetben semmi sem történt, ami a királyi családra visszahatással ne lett volna. *Mária Valéria* főhercegnőszony születése Budán a királyleányt mintegy már születésénél fogva magyar leánynya avatta, valamint a felsőges királyi pár azt mindig *magyar leányunknak* nevezte. *Gizella* főhercegnőszonynak házassági szent frigye szerencsés benyomást tett a nemzet minden rétegére. Azon körülmény, hogy *Rudolf* főherceg és trónörökös boldogult *József* nádor unokáját vette nőül: vérmes reményeket keltett egy még boldogabb jövő iránt.

1889. január 30-án súlyos veszteség sújtotta a királyi családot és vele együtt Magyarországot. *Rudolf* trónörökös meghalt. A fájdalom mély és általános volt. Borzasztó sulylyal nehezedett ez a koronás és szülőkre, — kik földi boldogságuk legszebb zálogát siratták benne, — de leginkább Erzsébet királyné, ki benne egyetlen fiát, csillagát, minden földi reményét vesztette. Hogy mit érezhetett ő, azt csak az anyák tudják megérteni és megítélni, kiknek szívök gyermekekkel egybeforr.

A veszteség pótolhatatlan volt, a vérző sebhely soha sem gyógyult be, lelke soha sem tudta visszanyerni azon harmóniát, mely a lelki vidámságnak egyedüli biztosítója. Élete ketté szakadt.

Életének egyik része a világ szeméi előtt folyt le, a külsőségnek minden előnyeivel. Fenséges volt, de e fény nem tudta elűzni az árnyat; zajos volt, mint azt állása követelte, de a lélek mélyében a síró hangok fel-feljajultak. A külső színpompa eltakarta a valóságot. Életének másik része a lélek mélyében folyt le, melynek más tanuja nem volt, mint a jó Isten. Ki akarna ide merészen itéletével behatni? Ami itt történt, az a külső világot nem érintette, nem bántotta; itt egyedül állott a szenvedő királyné és anya önmagával szemben, elszigetelve bánatával, fájdalomával.

Megható volt a királyné megjelenése a nemzet ezredéves fennállásának ünnepén, az országgyűlés mindkét házának fogadtatása alkalmával. A szünni nem akaró élelzenések közt ott állott könnyező szemekkel. Mennyi visszaemlékezés fűződhetett e perchez! 1867. és 1896! *Mig* a nemzet lelkében a mult és a jövő, egy viszontagságtejes ezer év egy boldogabb jövőnek reményével egyesült; addig az ő nemes szívében csak a közel mult veszteségének érzelve a földi vidámabb jövőnek kizárásával duhbatott. Csak ő érezhette ezt. Midőn körülötte egy örömmámorban uszó nemzetnek a képviselője, legdrágább kincsét, hódolatát, szeretetét jött lerakni a trón zsámolyához; vajjon az örömmek ezen zugó kitörése nem szakította-e föl egy kimondhatatlan szomorú emlékek alig hegzedező sebeit? *Ami öröm volt itt: nem volt-e a fájdalomnak fokozása az ő roncsolt kebelében? Ott állott feketébe öltözve, még hajtűi is feketék voltak, halványan; csak jószágos szemei ragyogtak a könnyűtől. A királyi kérésére leült; ült mozdulatlanul, csak itt-ott vetette fel szeméit, midőn egy-egy mondata a szónoknak, vagy a zajos élelzenés megragadta figyelmét. Nem egy megtört alak volt az, hanem egy nagy lelki küzdelmet vívó magasztos fejedelmi nő, ki visszafojtva fájdalmát, méltóságos magatartását egy percig sem vesztette el.*

Igy forrt össze e nemes léleknek ugyszólyán minden életmozganata a magyar nemzet életével. Ő a nemzetet magát egészen azonosította. „*Hissen ez a mi zászlónk!*” mondá egykor egy idegennek, midőn ez a magyar zászlót látván, kérdező: *miféle zászló legyen ez? Ezen egyetlen szócakában: „Mi” mélyebb vallomás rejlik, mint egy aradozó szónoklatban. A nemzet nem az idegen ajku nő látta benne, hanem inkább a nemzet anyját, kiről méltán mondhatta ő felsege: „A magyarok nem tudják, mit veszítettek.”*

A királyné és a nemzet között ily szoros viszony létozván, képzeltetni, mily rettenetes benyomást tett a királyné borzasztó halálának híre. Megmozdult az egész ország. A palotától a legszerényebb viskóig megrendültek a szívek. Ösztönszerűleg érezte mindonki a nagy veszteséget. A szabad Svájcban egy emberiségéből kivetkőzött orgyilkos oltotta ki életét *Annak*, aki a magyar nemzetet szabadságának visszaszerzésében szeretettel segített. Távolsaladjától, távol hazájától, kiket oly annyira szeretett, halt meg. *Szávai szavai magyarok voltak, utolsó sóhaját is egy magyar hölgy. Szláruv Irma* grófnő fogta fel.

A nemzet felajdult az iszonyu csapás sulya alatt. Mindenki ajkán az a kérdés lebegett: *miért Ő? miért éppen Ő? kit szeretet környezett, ki szeretetet árasztott, kinek pályája oly szemrehányás nélküli, élete pedig oly tiszta volt? Miért szakítottat erőszakosan szét élet-fonalat *Annak*, ki nemzeti életünk egy nagy történelmi mozzanatának ébresztő, életet adó szelleme volt?*

De a kérdésekre nem jön válasz. A koporsó, mely egy nagy léleknek földi maradványait rejti magában, néma; az élet miszteriumait pedig emberi tudás fel nem derítheti.

Minket pedig ezernyi szálak fognak kötni Erzsébet királynéhoz továbbra is. A miénk volt, a miénk lesz ezután is. A magyar történelemben emlékének varázsa, mint fénylő csillag fog örökre ragyogni a halás utókor előtt.

Befejeztem.

(Az ülés bezárása.)

Megindító és mély hatást tett a bitoros gyönyörű beszéde, majd újra megszólalt *Stefánia* özvegy trónörökösne:

Köszönetet mondok a bibornok urnak elhangzott emlékbeszédért, melynek szavai élénk visszhangot keltettek Istenben boldogult Felsőges Asszonyunk iránt halálatel lelkületünkben. És a midőn ezennel elrendelem, hogy az emlékbeszéd a jegyzőkönyvben szószertint megörökíttessék, a diszülést ezennel berekesztem azzal a fohászszal, hogy a minddenható Isten áldja meg Önöknek a legmagasabb trón és a haza érdekében kifejtett önzetlen működését.

Mélységes, nagy éljenzés hangzott föl s a fenségek a lelkesült közönség sorai közt vonultak ki a teremből. Az előcsarnokban szíves beszélés folyt, majd kocsiira szállottak az előkelő vendégek s a közönség lelkes ovációitól kísérve, visszahajattak a várba.

Nyomban a fenséges vendégek távozása után *gróf Csekonics* *Endre* megnyitotta a rendes évi közgyűlést, amelyen előterjesztették az évi jelentést s folyó ügyeket intéztek el.

Stefánia főhercegnő a Park-klubban.

Stefánia özvegy trónörökösne tiszteletére fényesen sikerült estélyt rendezett ma a Mübarátok köre a Park-klub összes helyiségeiben.

Már kilenc óra után rendkívül eleven képet nyújtott a városliget, de különösen a *Stefánia*-ut. Minden utcassarkon két-három lovasrendőr állt, teljes díszben; fogatok, bérkocsik robogtak sűrű egymásutánban és a Park-klub épületéből valóságos fénytenger ömölött ki az utra.

Pontban tíz órakor érkezett meg a trónörökösne *Lajos Viktor* főherceg társaságában. A léposházban *gróf Károlyi* *Viktorné*, *Károlyi* *Irma* grófnő, báró *Dániel* *Ernő* és a Park-klub három igazgatója, *gróf Széchenyi* *Béla*, *gróf Apponyi* *Lajos* udvarnagy és báró *Atzél* *Béla* fogadták a fenséges vendégeket.

Mikor a főhercegnő *Lajos Viktor* főherceg karján belépett a hangversenyterembe, mint egy fal emelkedett fel az egész közönség. A főhercegnő barátságosan köszönetet haladt egyenesen helyéhez, és alig helyezkedett el kíséretével, mikor félrelébbent a függöny és a meglepődés moraja futott végig a termen.

Mágikus fényben, egy üres képerket közepén, teljes mozdulatlansággal ült *Széchenyi* *Hanna* grófnő, mint *Botticelli* „*Minervája*.” És ezután rövid időközben mindig újra és újra félrehuzták a függönyt és képről-képre fokozódott a lelkesedés. Az előképekben résztvettek még: *Lechner* *Irma* k. a., *gróf Teleki* *Tiborné*, *Apponyi* *Teréz* grófnő, *Radvánszky* *Ella* báró, *Tornay* *Gyuláné*, *gróf Zichy* *Jánosné*, *Semsey* *Desseuffy* *Rolla* grófnő, *gróf Andrássy* *Gézáné*, *Mikos* *Carma* bárónő, *Karlowszky* *Bertalané*, *Okolicsányi* *Olga* k. a., *gróf Andrássy* *Tivadarné* és *gróf Esterházy* *Mihályné*.

Az előképek között előadott zenezámokat a *Nemzeti Zene* vonós zenekara játszotta *Hubay* *Jenő* vezetése alatt, *Popper* *Dávid* gondokanművész közreműködésével. Különösen nagy sikert aratott *Verlet* *Alice* kisasszony, a *párisi Opéra Comique* tagja, aki *Massenet*, *Déibes*, *Godard* és *Hubay* néhány dalát adta elő tökéletes énekművészettel. A legtöbb tapsot azonban mégis *Hubay* *Jenő* kapta, aki három ragyogó virtuozitással eljátszott zenezámért legfelsőbb helyről is elismerésben részesült.

Stefánia főhercegné, aki *Lajos Viktor* főherceg és *Desseuffy* grófnő közt foglalt helyet, élénk érdeklődéssel kísérte a hangversenyt és több ízben elismerő megjegyzéseket tett környezetéhez.

Mikor a műsor első része lezajlott, ismét felemelkedett a közönség, és az özvegy trónörökösne a főherceg karján a földszinti termekbe vonult. A főhercegnő előtt, a spanyol etikett szerint, két lakáj lépkedett, egyő kandeláberrel a kezében; a széles márványlépcső alján pedig mint egy jelle csapatk össze sarkantvuitak a Park-klub ajtónál, két ha-

talmas szál legény sujtásos magyar ruhában, nagy magyar címerrel a kucsmájukon.

Mig a főhercegnő kíséretével egy kis mellékszobában megteázott, lent a pazar földszinti termekben, a buffet körül és a dohányzótermekben sűrűn hullámozott a közönség. Jelen voltak többek közt:

Szöll *Kálmán* miniszterelnök, *Hegedűs*, *Wlassics*, *Darányi* és *Féjerváry* miniszterek, *Perczel* *Dezso*, a képviselőház elnöke, herceg *Lobkowitz* hadtestparancsnok, *Andrássy* *Aladár*, *Gyula* és *Géza* grófok, *gróf Szápáry* *Pál*, *gróf Szápáry* *Gyula*, *gróf Festetics* *Tasziló*, *gróf Keglevich* *István* intendáns, *gróf Széchenyi* *Béla*, báró *Uechtritz* *Zsigmond*, báró *Dániel* *Ernő*, báró *Harkányi* *Frigyés*, *Malekovic* *Sándor*, *Gromon* *Dezso*, *Wekerle* *Sándor*, *Berzevicz* *Albert*, *Emmer* *Kornél*, *Fenyvesy* *Ferenc*, *Moizár* *Viktor*, *Miklós* *Ödön*, *Kossuth* *Ferenc*, *Papp* *Géza*, *Pertik* *Ottó* és többen.

Fél tizenkettőre járt már, mikor a sok világos toillete között megint feltűnt a főhercegnő pompás fekete *moiré* ruhája és a közönség lassan vissza ömölött a nagyterembe. Jóval éjjel után még mindig tartott a hangverseny és közel egyre járt az idő, mikor az özvegy trónörökösne fogata kigördült a Park-klub kapuján. A mulatságot táncocall fejezték be. A hangversenyt magát holnapután jótékony célra megismétlik, ugyancsak a Park-klub helyiségeiben, öt forint belépti díj mellett.

A király ő felsege ma meglátogatta *Stefánia* özvegy trónörökösne.

Az özvegy trónörökösne tiszteletére *gróf Apponyi* *Lajos* és neje, született *Scherr-Thoss* grófnő, ma este 7 órakor ebédet adott, amelyen a főhercegnőn kívül részt vettek: *Gróf Cholonevics* főudvarmester, *gróf Festetics* *Pálné* helyettes főudvarmester, *Széchenyi* *Melanie* grófnő udvarhölgy, *Szöll* *Kálmán* miniszterelnök, *gróf Széchenyi* *Gyula* főlovászmaster, herceg *Odescalchi* *Géza* és neje, herceg *Pálffy* *Miklós* és neje, *gróf Apponyi* *Sándor*, *gróf Andrássy* *Gyula*, *gróf Festetics* *Pál*, özvegy *gróf Károlyi* *Alajosné*, *gróf Károlyi* *Lajos* és *gróf Keglevich* *István*, *Gróf Apponyi* családjából résztvettek még az ebédén *Adél* és *Teréz* grófnők, *Antal* és *Gyula* grófok. *Gróf Széchenyi* *Manó* ő felsege személye körül miniszter kimentette magát.

Stefánia özvegy trónörökösne holnap, csütörtökön délelőtt tíz órakor meglátogatta a *Fehérkereszt Egyesület* lelencházát. A meghívott urak ez alkalommal szalonruhát viselnek. Az özvegy trónörökösne ma délután egy órakor *gróf Andrássy* *Gézászkuál* volt látogatóban.

Velencétől Szirakuzáig.

— Uti napló. —

Irta: *Gergely István*.

A *Boboli-kert álma*.

És bevallom íme nyiltan
Szíves mihez tartás végett,
Hogy, ha Isten kegyelméből
Én is kapnék feleséget,

(A kit eddig megótt tőlem
A sok bennem rejlő hiba):
Hát elvinném Firenzébe,
S Firenzében Boboliba,

Hol is ekként szólónék hozzá:
„Lássa, ez a tündérkertem,
Melynek maga volt virága,
A mikor még nem ösmertem.

Mig szívem tűnt szép időkrét
Késő megbánásban égett:
Itten kértem legelőször
Istenemtől feleséget!” —

Minthogy nyájas olvasóim
Erre furcsa képet vágnak,
Lélektani okát adom
E vezeklő komolyságnak.

Nos, kik azért kelnek utra,
Hogy a bűnös vért lehűtsék,
Menjenek el Firenzébe,
Ahol ur az angol prüdség, —

Egy hatalmas angol gyarmat
Lakik itten télen-nyáron,
Szóke misszek, vörös yankeek
Itt adnak túl sok dolláron.

Angol föld az új Firenze
Számos olasz műemlékkel,
Toszkánai nagyhercegeként
Benne most az erény székkel,

Kit a carabiniéri
Óríz egyre testőrképen. —
Ellentétben Dániával
Mi se büzlük Firenzében.

Ah, még most is a bőrből
Kiugrani volna kedvem,
Rád gondolván Cook-iroda,
Via Tornabóni 70!

Ez az első utja reggel
A szép angol lányserregnek;
Megnézni a vendégkönyvet,
Nevetgélnek, csicseregnek.

Osz! szétoszlik társaságuk.
Van, a ki a domba lépett
Imádkozni, míg a másik
Uffioikban másol képet.

Egy órákor angol löncsré
Hotelekbe haza mennek,
Példát adván, hogy kell enni,
Nem egy magyar idegennek.

Délután meg — ah, a lantom
Vajjon méltó hangot ad-e,
A midőn most rólad is zeng
Doney-féle csokoládé?!

A Doney e Nipoti-cég
Hires-neves cukrászdája
Firenzének délutánként
Kivirágzó rózsafája.

Ottan esznek krémet, tortát
A kis száju, szöke misszek;
Hogyha nagyon huncutkodnak,
Guvernántjuk közbepisszeg.

Ah csak egyre, egyre néztem, —
Sokszor látlak még azóta,
Te kékszemű, szöke Haju,
Liljom-areu Schumann-nóta!

Hogy virág légy, dal meg napfény
Egy személyben, ég akarta;
És akárhol készítették,
Princesz-ruhád' művész varrta.

Egyébiránt érzelmemet
Részletezni nem kívánom. —
A Giardino Bobolihoz
Hajtottam el vetturámon.

A Palazzo Pitti mögött
Van e kert a hegyi lejtőn;
Jártamban egy méla bánat
Elfogott kétségbeéjtőn, —

Méla bánat, beteg honvágy,
Fölvonagló, majd elhaló,
Abba a szép, tiszta honba,
Hová az a lányka való,

Honnét olyan messze estem,
Hova újra visszavágyom,
Míg közöttünk sirban porlad
Első, legszebb ifjuságom!

Ekkor volt, hogy, míg szememben
A megbánás könyje égett,
Legelőször esdekeltém
Istenemtől feleséget, —

Ajkat, mely még soh'se csókol,
Szívet, mely még soh'se vágyott,
Isten, ember előtt vallott,
Tiszta, igaz boldogságot!

Hadd haladjon végre békén
Éltem utján fáradt lábam,
Mint ott lent az Arno árja
A hunyó nap alkonyában!

Hadd merüljön el a lelkem
Tisztaságos üdvösségben,
Mint a márványkatedrálé
A floranci fénves árban!

Hadd pihenjek egykor nyugton,
Elmulván a földi kínok,
Mint a lila párázatban
Távol ott az Appeninok!..

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdői legradikálhabb gyógyulást biztosítanak csúsz, köszvény, neuralgia (ischias) stb. ellen. Budapesttől 4 órányira. Új, legmodernebb fürdőberendezések. 60 holdas árnyas fürdőpark. Kurszalok, színház. Napi pénztök frt 2.00-tól. Prospectust küld: az igazgatóság.

Van szerencsénk ezenek nagyrabesült vevőink szíves tudomására hozni, hogy a fennállott Macher és Pick testvérek céget Macher L. ur kilépése folytán ezentul mi Pick Ármán és Pick Samu mint cégtulajdonosok

Pick Testvérek

bej. cég alatt tovább vezetni fogjuk. Midőn az előbbi cég iránt tanúsított bizalomért legőszintébb köszönetünket nyilváníttuk, bátorkodunk felkérni, miszerint az változatlanul reánk is kitevésztien sziveskedjék. Kitiűnő tisztelettel

PICK TESTVÉREK
férfiszabók, Dorottya-u. 9.

FŐVÁROS.

(*) A polgármester íthón. Halmos János polgármester tegnap Karlsbadból visszaérkezett Budapestre s holnap átvésti hivatala vezetését.

(*) Adókvetés. A fővárosi adókvetés-bizottságok folyó hó 18-ikán (csütörtökön) a következő új helyrajzszámú házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó III. osztályu kereseládó-javaslatokat fogják tárgyalni, ugymint: az I. ker. a várbeli 193 házz.; a II. ker. a vizivárosi 2275—2310; a IV. ker. a 35—58; a VI. ker. a bizottsága a 3550—3560; b) bizottsága az 1548—52/39—1548—52/58; a VII. ker. a) bizottsága a 4715—4729; a VII. ker. b) bizottsága az 1985—2329/b; a VIII. ker. a) bizottsága az 5322—5341; a VIII. ker. b) bizottsága a 6252—6272; a IX. ker. a 8676—8692; a X. ker. a kőbányai 2195—2210. házszámig.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** A Vándormadár. A dramaturgia paragrafusai szerint talán nem a legsikerültebb darab a Vándormadár, amely ma este került színpadra először a Fővárosi Nyári Színházban. Hanem se baj. Élet van benne, valóság művészi formában. Prém József ismeri annyira a színpadot, hogy könnyen készíthetett volna néhány frappáns helyzetet. Ugy látszik, nem helyzetekkel akart remekelni. Bájos meséje van a Vándormadárnak, új keretben mozognak az alakok, ügyes a darab technikája, egyszerű a bonyodalom és hatásos a csomó megoldása: elég kvalitás arra, hogy feledje a néző a Bölöny-díjat.

Nem is gondolt senki másra, mint arra, hogy nini... hiszen ismerem a Várkonyi Vincét, a Fiala Andort, meg a Paksy Tamást. Ismerem, de nem drámákból. Mind a hárman ambiciózus orvosnövendékek voltak, de hogyan, hogy sem, Várkonyi fogtechnikus lett, Fiala fotográfus és csak Paksy tudta megszerezni a doktori diplomát, most gyógytestgyakorló. Medikus korukban Katica özevgy anyjánál laktak. Az özevgyasszony meghalt és ők viselték gondját Katicának. A kedves árvalányka a Vándormadár. Most Várkonyi fogtechnikus urnál vendégeskedik Katica és megszereti dr. Kövess Imrét, Várkonyi műtermének a vezetőjét. Kövess doktor azonban az özevgy Gyürky Iván doktorneba szerelmes, akit Várkonyi választott élete párjának. Kövess konkurens műtermet nyit kölcsönösen, amelyet a ravasz Jedlicska Várkonyitól csalt ki, a Katica hozományát. A konkurencia Várkonyi megalkantandó zománc-fogporgyárát is fenyegeti. Katica Fiala fotográfushoz vándorol. Itt meg a vén Fialánál lesz féltékeny rá. Azután sok kedves félreértés után Kövess doktor észreveszi, hogy ő mégis Katicát szereti, akinek — a nélkül hogy tudta volna — elköltötte a hozományát és a Vándormadár menyasszony lesz. A rátarti Gyürkyne pedig kezét adja Várkonyinak, aki immár nem fogtechnikus, hanem zománc-fogporgyáros.

A szerzőt tiszter hívta a lámpák elé a közönség.

A színészek közül csupán Tárkony Gizella (Katica) és Krémer Jenő (Jedlicska) játszottak a szerző és a darab intenciója szerint. A többiek: Hevesy, Szakács, Odrú, Papp, Jeshó Ariadne, Szilávi és Fűredi

közepesen játszották szerepeiket. A sikerben nagy része volt a szép kiállításnak és az ügyes rendezésnek.

** A Népszínház premiórje. A Népszínház utolsó ujdonsága e szezonban Audran operetteje a Toledad, a jövő héten, szerdán kerül színpadra, a főszerepekben Küry Klára, Blaha Sári, Csatai Zsófi, Szelepcsényi Linka, Vidor, Szirmai, Kovács Mihály, Raskó, Kenedich és Ujvárival. E premiórere a Népszínház premióreri bérlői jegyeiket vasárnapig megválthatják a premióreri bérlőjegy elomutatása mellett a Népszínház-utca felől levő elővételi pénztárnál, hol a jegyek 18-tól kezdve árusítottatni fognak.

** Vendégszereplés a Magyar Színházban. A Magyar Színháznak május huszonkettedikén vendége lesz. A Gyurkovics lányok Mici szerepében Szohner Olga lép fel, akit a vidéki színpadokon aratott sikerei révén, nagyon kedvező hír elödz meg. A fiatal művész Szohner Antal honvédelmi miniszteri osztálytanácsos leánya.

** Ballerina kerestetik. Tavaly, körülbelül ugyanilyen időben történt, hogy a Vígyszínház emberei neki indultak a meztelbas kis Trilby keresésének s a Vígyszínház emberei most ujra keresnek. Nem ugyan egy kis modelleányt, akinek olyan rózsásbőrű lábai legyenek, hogy harisnya nélkül is mutogathassa a színpadon, — de akit a Vígyszínház most keres, megint csak olyan hölgyecske, akinek a lábbaiban rejtőzik a művészete. Nem is hinné ez ember, hogy egy színház, amelyben a kurtaszoknyás operett ma otthonos, a női lábacskák ilyen nagy gondot okoznak!

Röviden: a Vígyszínház most ballerínát keres. Olyan hölgyecskeket, akinek természetén a vonalak klasszikus harmóniába olvadnak, akinek dereka még a nádénál is hajlósabb s ami még ennél is fontosabb, aki olyan pillangószzerűen könnyű, hogy a lábacskái ujjainak a legöcskébb csücskére tud emelkedni és így tudja körültepieni a színpadot, mint — hogy egy egészen új hasonlatot mondjunk, — a villi.

Ha nem is a teljes igazság az, hogy ez a hasonlat egészen új, de annál igazabb aztán, hogy Diogenész nem kereste ugy lámpásával a maga emberét, mint ahogy a Vígyszínház ezt a ballerínát keresi. Hogy pedig miért keresi, annak ez a rövid magyarázata:

A Chand d'habits!-ban, abban a némajátékban, amelyben Severin vendégszerepelti készüli, a szegény Pierrot egész baját Musidore kisasszony okozza, aki táncosnője egy párisi színházban s a kibe Pierrot ur halálosan szerelmes. Musidore kisasszony a Chand d'habits!-nak az a primadonnája, akinek a némajátékban a — lábaival kell beszélnie.

Erre az éppoly furfangos, mint hatásos szerepre keresnek most a Vígyszínház emberei személyesítőt. A szépségzomjass emberiség érdekében óhajttuk, hogy meg is találják azt, akit keresnek!

** Megyeri Dezső a Népszínháznál. Megyeri Dezső, a kolozsvári Nemzeti Színház volt igazgatója, aki ez idő szerint a Vígyszínház tagja, mint értesülünk, az őszszel kilép a Vígyszínház kötelékéből és a Népszínházhoz szerződik át.

** Pálmay Ilka vendégszereplésével. Pálmay Ilka a nyár egy részét vendégszerepléssel fogja tölteni. A diva julius havában Marienbadban, Karlsbadban és Franzensbadban fog fellépni.

** Király-utca Nr. 8. Ez alatt az egészen budapestiesen hangzó cím alatt Valabrègue és Ordonneau új énekes bohózatot irt. A S. Rue Royale a párisi Gymnase-színházban a jövő évad elején kerül bemutatásra.

** Mikor a színész né férjhez megy. Említettük már, hogy a Magyar Színház szerződésszegés miatt pörbe fogta volt tagját, Somló Emmát, aki férjhez ment és ezzel befejezte színpadi karrierjét. A színház ezer forint bírságra perli a színpadtól visszalépett Somló Emmát. A pör most folyik a budapesti törvényszék előtt s a fiatal művész azzal védekezik, hogy a szerződés megkötésekor kiskorú volt s így terhes szerződést nem köthetett. Erősebbik argumentuma az, hogy férjhez ment s ez a színházi életben kifejlődött szerzőjog szerint szerződésbontó körülmény.

** Vidéki színházak. Esztergomból írják nekünk: Perényi Margit, a kolozsvári Nemzeti Színház primadonnája, három estén át vendégszerepelt a Nebántsvirágban, a Lúliben és a Falusi hercegnőben. A fiatal művésznőt, aki esztergomi, szükebb hazájában valóságos ovációkkal fogadták s mindhárom estén nagy sikere volt.

** Műsorváltás a Népszínházban. A holnapra hirdett Hoffmann meséje helyett a Népszínházban Straus operetteje a Cigánybáró kerül színpadra a fő nő szerepekben Hegyi Arankával és Bárdi Gabival.

** Ünnepi gyermekhangverseny. Budavár visszavételének 50-ik évfordulójának alkalmából élvezetes hangversenyt rendez holnap (csütörtökön) előzetesnek gyermekek számára a Telefon Hírmondó. A koncertben ének- és zene-számok előadásával, valamint szavallattal és felolvasással közreműködnek: Léony Olga, Balassa Jenő (Basa bácsi), Hartmann János, Hummel, Rikard, Nádass, Géza, Waj

Jenő. Kezdeté délután 5 órakor lesz. Este az Operaházban az Arnoldson Sigríd vendégfelléptével színrekerülő *Prófeta* előadását, utána pedig a rendes *órigényzet* közvetíti a *Hirmondó*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A magyar néprajzi társaság ma délután ülést tartott, amelyen dr. Krausz Sámuel a népeknek az étkezés körül való szokásairól tartott érdekes értekezést. Utána dr. *Sebestyén* Gyula főtitkár a magyar varázsdobról olvasott föl. E fölött a tárgy fölött érdekes vita indult meg, amelyben résztvettek: *Vikár* Béla, *Katona* Lajos, *Krausz* Sámuel és *Baróti* Lajos.

○ A sárkányok országából. Ily című könyvére hirdet előfizetést *Cholnoky* Jenő, a híres magyar utazó. A kiválóan érdekesnek ígérkező munka, amely életképeket és utirajzokat fog tartalmazni Kínából, a Kóves és Boros veszprémi csegnél már legközelebb megjelenik. A mű előfizetési ára: füzve 4 frt, kötve 5 frt 50 kr.

EGYESÜLETEK.

(A pesti izraelita négyület) ma délután tartotta rendes évi közgyűlését. *Hersz* Antalné alelnök elnökölte alatt. Napirend előtt *Erzsébet* királyasszony haláláról emlékeztek meg, ugyszintén az egyesület jöttevőinek: *gerenthi Hirsch* Mórnénak, *Gans* Bernáténak, *Hatvany Deutsch* Józsefnénak és *Wahrmann* Sándornénak elhunytáról. Az évi jelentés szerint az elmúlt évben rögön való segítések címén 15292 forintot, rendes havi segítések fejében 12704 forintot, negyedévi lakber-segélyek címén 5318 forintot, gyermekágyasok segítésére 429 forint és kiadásait segélyekként 720 forint, összesen 34.463 forintot osztottak ki segélyek címén. A jelentést a közgyűlés jóváhagyólag vette tudomásul és az igazgatósnak a felmentvényt megadta; egyben *ösv. Hersz* Antalnénak, az egylet alelnökének, valamint az előjárónak és választmányának, valamint a titkárnak sikeres és önfeláldozó működéséért köszönetét fejezte ki. Az egylet tiszteletbeli tagjairól dr. *Wlassics* Gyula minisztert, dr. *Neumann* Armin orsz. képviselőt, dr. *Szilasi* Adolf jogtanácsost és *Tenczer* Pált, az egylet iskola-felügyelőjét választotta és végre *Bischitz* Dávidné helyére *ösv. Hersz* Antalné alelnökévé választotta.

(A Magyar Sakk-Club) ma választmányi ülést tartott *Banovits* Cajetan elnökölte alatt. Megalakultak a bizottságok és pedig: A pénzügyi és gazdasági bizottság elnöke: *Martos* Ferenc igazgató, bizottsági tagok: báró *Daniel* Elemér, *Alonyi* Ödön. A verseny és tanügyi bizottság elnöke: *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, tagjai dr. *Kanyarszky* György egyetemi tanár, *Heyda* Tivadar, *Müller* Lázár. A *ügymint* bizottság: dr. *Fleischmann* Sándor szerkesztő, dr. *Porcsolt* Gyula, *Békéy* F. Soma szerkesztő, dr. *Erdős* Balint, *Szemere* Imre, *Stein* Sz. Mór, ügyész dr. *Eötvös* Balintot választották meg.

(Az Országos Nemzeti Szövetség) május 18-án csütörtökön déli egy órakor a vármegyeház disztermében tartja rendes évi közgyűlését.

SPORT

.. A beszélő újság a lóversenyekről. A holnapi (csütörtöki) lóversenyek — köztük a *Károlyi Memorial* — eredményéről a *Telefon Hirmondó* már a délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel és pedig futamról-futamra, közvetlenül azok lefutása után. Így tehát azok, akiket egyéb elfoglaltságuk meggátol abban, hogy a versenyterre kimonjenek, a *Hirmondó* révén szerzhetnek leggyorsabbán értesülést az eredményekről.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

— Nyolcadik nap. —

Budapest, május 17.

A hoinapi versenypogram újabb érdekességű sportot ígér. Ekkor kerül döntésre ugyanis a 40.000 koronával dotált két kétévesek számára kiírt gróf *Károlyi* emlékverseny. E klasszikus futamban a következő lovak várhatók a starthoz:

Lili lovagolja	Gilchrist	3.50
Charmer	Rumbold	7.—
Gezankt	Smith	12.—
Quota	Griffith	10.—
Hamlet	Park	8.—
Tvilla	?	8.—
Malice	Chaloner	8.—
Pilátus	Adams	16.—
Algier	Wilton	14.—
Culture	Hyams	14.—
Ritka II.	Fr. Hesp	14.—
Melittano	Cleminson	14.—
Max	Sharpe	14.—

Az ismert lovak közül Pilátus és Lili a kiválóbbak. Mindkettő nagy stílusban nyerte meg versenyt. Utóbbi még impozánsabb volt. A két ló kö-

zött lévő különbség megítélésére a mértéket *Kartal* szolgáltatta. Ezt a Szent Lipót-díjban Pilátus győzte le, amelyben a Schossberger-ló Kara mögött harmadik volt. Később *Kartal* Royal Flush-sal került össze, ebben pedig a Péchy-ló kanterben győzött *Kartal* fölött. Budapesten Royal Flush Lilivel futott, amikor aztán utóbbi győzött nagy stílusban.

Lili győzelmét azonban még sem tartjuk oly bizonyosnak, különösen azért, mert Pilátus a Lipót-díjban állítólag sokkal könnyebben győzhetett volna. Annyi valószínű, hogy a verseny e két ló között fog eldőlni. Jó híreket hallunk a sötét *Max*ról, de alig hisszük, hogy az említett kétévesek közül egyiket is legyőzhesse.

Jelöltjeink a holnapi napra a következők:

- I. (Mírko)—Fortély—G imaldi.
- II. San Salvatore—Bokros.
- III. Morny—Alfréd.
- IV. Lili—Pilátus.
- V. Forgó II.—Betrüger.
- VI. Roma—Mírszl—Elluol.
- VII. Résses—Iris—Vert-Vert.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A nagy-szebeni Kabdebo-pőr. Ma kezdtek meg Nagy-Szebenben a végtárgyalást a Kabdebo-testvérek szenzációs pörében. A Kabdebo-testvérek 1893-ban egy milliónál több adóssággal békérták bankházukat s ezért kerültek bíróság elé. A tárgyaláson száznál több tanu és kárvallott jelent meg. A védő a tárgyalás elhalasztását kérte, de a törvényszék elvetette a kérelmet. Ma egész nap a vádlottakat hallgatták ki.

TÁVIRATOK.

Brüsszel, május 17. A kormány követeli, hogy Franciaország hívja vissza itteni követét, *Gérard*t, aki *kémiródot* rendezett be s annak vezetőjét maga mutatta be az előkelő társaságokban. Az affér nagy feltűnést kelt. (ut.)

Grác, május 17. A büntetőtörvényszék gyakoronokát, *Freidot* ma elfogták és hazaárulás miatt vád alá helyezték. A pörbefogott törvényszéki gyakoronoknak része volt az itteni Los von Rom mozgalom terjesztésében.

A király Bruckban.

Lajtha-Bruck, május 17. Ó felsége ma este 7 órakor a táborban lévő csapatok megsemmisítése céljából Budapestről ideérkezett. A királyt rendkívüli ünnepélyességgel fogadták. A gazdagon díszített pályaudvar előtt nagy közönség gyűlt egybe. Ott volt *Üzke*ll hadtestparancsnok, *Theer* ezredes téparancsnok, gróf *Harrach*, gróf *Pálffy* főispán, *Pogány* alispán és még számosan. Ó felsége először a hadtestparancsnokot szólította meg, azután átvette a téparancsnok jelentését. Gróf *Pálffy* főispánnak ó felsége köszönetet mondott azért, hogy Bruck-Ujfalu község a király szobrának felállítását határozta el. Az alispántól a király a termés kilátásairól tudakozódott és a többi urakhoz fordulva örömet fejezte ki, hogy őket itt látja. Ezután a király mosolygva odalépett *Trost* polgármesterhez és azt mondta: „az idén többször lesz szerencsénk egymást látni”.

Ferenc Ferdinánd, *Jenő*, *Rainer*, *Ottó Ferdinánd* és *Károly* főhercegek, *Krieghammer* hadügyminiszter és más előkelő katonai méltóságok, valamint az idegen katonai attasék már ideérkeztek.

A osztrák kereseti adó reformja.

Bécs, május 17. A kereseti adó ügyében kiküldött bizottság ma *Kaizl* pénzügyminiszter elnökölte alatt tartotta első ülést, amelyben a pénzügyminiszter a reform főfeladataként a kereseti adónak minden irányzatosságtól ment, egyenletes és igazságos felosztását jelölte meg. A bizottság albizottságot küldött ki a reformtervezetek tárgyalására ezek közt azon indítvány tárgyalására is, amely az 1898. és 1899. évi 800.197 forintnyi rendelkezési alap elosztására vonatkozik.

A Marchand-expedició.

Páris, május 17. A Havas-ügynökségnek jelentik *Dsibutiból* mai kolettel: *Marchand* expedíciójával ideérkezett. Megérkezésekor átadták neki a becsületrend parancsnoki jelvényeit.

Összeesküvés Olaszországban.

Róma, május 17. Sassariból érkezett táviratok szerint a Nuoro és Ozieri kerületekben letartóztatott személyek száma 800. A letartóztatottak között van hat községi előjáró, három községi jegyző, több nagybirtokos és néhány asszony.

Egy antisemita agitátor bűnpöre.

Grenoble, május 17. Regis Miksa ma megjelent az esküdtszék előtt ama vád folytán, hogy 1898. február havában tartott beszédében gyilkosságra és rablásra izgatott. Regist egy ízben már elítélték, mikor nem jelent meg az esküdtszék előtt. A vádlott kijelentette, hogy nem ő hozta létre Algirban az antisemita mozgalmat; ő soha sem izgatott gyilkosságra és rablásra.

A transvaali összeesküvés.

London, május 17. A Reuter-ügynökségnek jelentik Fokvárosból: A Johannesburgban honarulás miatt letartóztatott személyek száma nyolc. A foglyok a következők: *Patterson* volt ulánus-százados, *Floyd-Nicholls* ezredes, *Tremlett* hadnagy, *Ellis* volt johannesburgi magán-detektív, továbbá *Allan* volt lovas-tüzér, *Mitchell*, *Fries* és *Hooper* altisztek. A nevezettek egyike sem áll a *Chartered Company* szolgálatában. Azt beszélék, hogy a rendőrség már négy hónapja kísérte figyelemmel az összeesküvést. *Beaty* detektív nyolc nappal ezelőtt értesült a dolgról. Hétfőn kiadták neki Pretóriában a letartóztatott parancsokat, mire Johannesburgba ment és elfogta az árulókat. A pretóriai végrehajtó-tanács titkos tanácskozást tartott, amelyen valószínűleg ezzel az ügygyel foglalkozott.

A Johannesburgban letartóztatott összeesküvők nagyobb része az angol hadseregben szolgált. *Fries* altiszt dán alattvaló. Az angol diplomáciai ügyvivő *Krüger* elnök előtt sajnálkozásának adott kifejezést a felől, hogy olyan emberek is beleártották magukat ebbe a dologba, akik valaha az angol királynő hadseregének egyenruháját viselték. *Krüger* elnök erre azt a reményét fejezte ki, hogy ennek az eseménynek semmiféle befolyása nem lesz *Milner* fokföldi kormányzóval való találkozására.

London, május 17. A gyarmatügyi hivatal táviratot kapott a Kap-gyarmat kormányzójától, aki megerősíti a Transvalban történt elfogatásokról szóló hírt. A távirat nem említi, hogy az elfogottak milyen állásu egyének.

London, május 17. A *Times* azt írja, hogy a Johannesburgból tegnap jelentett eseményeknek kelleténél nagyobb fontosságot tulajdonítanak és nem tartja kizártnak, hogy az egész dolog *Krüger* kémeinek műve. A közölt nevek az angol hadsereg egyik listájában sem fordulnak elő. Bárkik voltak is azonban a letartóztatottak, annyi bizonyos, hogy a transzváli brit lakosság között nincs jelentőségük és nem képviselnek semmiféle fontos érdeket Johannesburgban. Különös, hogy a gyarmatügyi hivatal még nem kapott hivatalos jelentést a letartóztatásokról. A *Times* reméli, hogy az eddigi jelentések tulzottnak fognak bizonyulni. A míg felvilágosítás nem érkezik, óvakodni kell minden elhamarkodott ítélettől.

Más lapok is óvatosságot ajánlanak a transzváli hírek megítélésében.

London, május 17. A *Times*nak egy johannesburgi távirata jelenti: A letartóztatottak mind jelentőség és felelősség nélkül való személyek.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, május 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 105.25. Magyar koronajárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 223.40. Osztrák-magyar államvasut 153.75. Déli vasut 27.—. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.70. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo). Lombard —.—.

Frankfurt, május 17. Árfolyamok májusra. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 223.60. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 26.90. Osztrák arany 101.60. Olasz járdék 96.50. Laura-kohó 256.—. Harpeni 202.10. Discont 198.80. Alpési —.—. Bécsi bankgyegetület —.—. Csöndes.

New York, május 17. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* májusra 79.%, júliusra 76.%, szeptemberre 75.%. *Tengeri* májusra 39.7%.

Chicago, május 17. *Buza* márciusra 70.7%. *Tengeri* májusra 32.4%.

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI“-nál
JUSTITZ LEOPOLD
speciálisan lóden-öltönyökben
Bécs, IX., Währingerstrasse 48,
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-menesikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szőrme-menesikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

KÜLÖNFELEK

Könnycseppek.

Szíved sebéd behegeszti
A könnycseppek árja,
Minden egyes hulló cseppje
Enyhülést hoz rája.

De abban a néma könnyben,
Mely pilládon ég el,
Szíved, leked darabonként
Tördelődzik széjjel.

Veszelei Károly.

+ Sarcey, az állatvédő. Francois Sarcey, az imént meghalt nagy kritikus nemcsak a színházakra fordította minden érdeklődését, hanem figyelemmel kísérte Páris minden ügyét-baját. Csak néhány héttel ezelőtt adott ki egy cikket, amelyben keményen ostromozta az omnibusz-mizériákat. Kevéssel azután válaszul egy „jó lélek” levelére a következőket írta:

Elofvastam az omnibuszról írott cikkét. Ön sajnálkozik az utasokon és igaza van. Nagy részvétet mutat a kalauzok és a kocsisok iránt és nem igazságtalan. De miért feledkezik meg a lovakkal? Páris lovai a világ legszerencsétlenebb teremtményei. Jobban lehet őket sajnálni, mint az utasokat, kalauzokat és kocsisokat. Páris, így szól egy régi közmondás, a lovak pokla. Ó, mennyire igaz ez a mondás. Tudja ön, hogy a fiakerlovak naponként átlag tíz órai munkát végeznek: óránként nyolc kilométert, az naponként nyolcvan kilométer. Vegyük csak a felét. Negyven kilométer a mi borzalmas flaszterunkon, miközben a szegény lovat a sok keosi között ide-oda rángatják, ostorcsapásokkal előre nógatják, hirtelen megállítják, fogai közt a zablával, amely kintója kezében a büntető eszköz. És azt hiszi, hogy a lovak pihenő idejükben kényelmesen nyugodhatnak? Kis istállóban össze vannak zsúfolva és ki sem pihenhetik fáradaimukat. Hát még a jászoluk! Esznek abból a szerencsétlenek valami borzalmas keveréket zabból és szalmából. Az omnibuszlovakat jobban tartják. Azok már nem olyan siralmasak. De ha beszélni tudnának! Az ember alig tudja nézni, hogyan cipelik az utcákon azokat a valóságos házakat. És megrobotoltják az ő harminc kilométer-jüket naponként. Ez a tarifájuk. A társaság nincs irántuk nagyobb részvéttel, mintha emberek volnának. De van még egy osztálya a lovaknak, amely még szerencsétlenebb, ha az egyáltalában lehetséges. Ezek a teherszállító lovak. Láttá ön azokat a jeleneteket, amelyek minden pillanatom lejárásodnak az utcákon, ahol építkeznek. Nem borzadt ön, amikor ostonnal puffolták ezeknek a szegény állatoknak a térdeit, amelyek hiába erőlködtek, hogy

a kívánt feladatot elvégezzék. Hallotta ön a kocsisok kiáltozását, átkait és káromkodását? Hiszi ön, hogy az ilyen jelenetek méltók a mi városunkhoz? És senki sem szólal fel ez ellen. Hozzászóltak... Ha szívünk volna, szövetkeznénk arra, hogy sohasem adunk borraival annak a kocsisnak, akit rajta kapunk, hogy a lovával rosszul bánik, hogy sohasem ülünk olyan kocsiába, amelynek a lóva agyongyötrött és szomorú... *

+ Levendulagöz és masszázs. Csodákat beszélnek Patti Adelinának az arabóréről. Az idő nem diadalmasodik rajta, pedig a diva, aki most immár báró Cederströmné, válás útján végzett de Caux márkival és özvegyesre jutott második férje, Nicolini halála révén, tehát az idő már régóta harcol arca finomsága ellen. Patti Adeliná azonban elárulja, hogy volt idő, amikor arca feltűnő sok ráncban bővelkedett. Akkoriban volt ez, amikor de Caux márké válókereset adott be ellene, a megokolással pelengérré állította és a viadapoknak martalékul oda dobta. Az ösztinteség egy rohamában a márké önmár. cangoló gunnyal „megszarvazott Siegfried”-nek mondta magát és nagy hévvel kérte a törvényszéket, hogy adja vissza a szabadságát.

— Ha tovább is ezzel az otromba márkival kell élnem, úgy öszeszugorodtam volna, mint egy mumia, — mondotta Patti.

A válás után azonban visszakapta arca rózsás finomságát s a gonosz ráncok eltűntek — a masszázs segítségével.

Walis regényes környékén fekvő tündérkastélyában, Craig-y-Nosban, van a divának egy öltözésobája, amelybe csak miss Roby, hü komornája és bizalmasa léphet be rajta kívül. Ott Patti egy tölcsér alakú készüléken át néhány pereg levendulagözöket bocsát az arcára, amelyen aztán miss Roby alapos masszázst visz véghez. A masszázs után a diva két óra hosszat kerül a szabad levegőt. A napugártól egyáltalában irtózik, ha pedig rideg az idő, ki sem megy a szobájából.

— Csak így őrizheti meg az ember ifjúságát és hosszú életét — kiált fel a diva, aki báró Cederströmnök élete ötvenhatodik esztendejében áldozta oda szívét, gazdagságát és szépségének maradványát.

+ A legsajátságosabb idegesség. Bresgen angol gégeorvos az ideges betegségeknek egyik sajátságos csoportjára hívja föl a figyelmet. Főképpen ideges nőknél fordul elő, mondja, hogy napjában többször változik minden igazi ok nélkül a hangjuk. Egyszer rekedt, aztán ismét tiszta, végül beáll a teljes hangtalanság, amely hosszabb vagy rövidebb ideig tart, ahogy éppen ennek a veszedelmes betegségnek tetszik. De nemcsak asszonyoknál, hanem

ideges férfiaknál is előfordul ez a betegség és szinte természetes, hogy éppen olyankor tör ki, amikor legtöbb szükség van a hangra az izgalmas vita és pörkedés közben. Nem ritkán énekesekkel és szónokokkal esik meg, hogy énekük vagy beszédjük közben mondja föl a hangjuk a szolgálatot s hiába minden, nem tudnak tovább énekelni vagy beszélni. Ezek azonban még a kisebb betegségek és Bresgen azt mondja, hogy könnyű őket meggyógyítani egyszerűen az idegrendszer kellő ápolásával. Vannak azonban súlyosabb esetek, amikor az így eltűnt hang napok mulva sem tér vissza. Így például hozzá vittek egy huszonkétéves asszonyt, aki már két hét óta nem tudott beszélni. Hiába gyógyították mindenféleképp, a hangja nem akart visszatérni, míg végül Bresgen azt szuggerálta neki, hogy ha ő két újjat a torkára illeszti, akkor tud majd beszélni. Az asszony beszélt is, de amint az orvos levette torkáról az újjat, a hangja ismét elakadt. Ekkor azt szuggerálta neki az orvos, hogy ha saját két újjat teszi a torkára, akkor is tud majd beszélni. Az asszony csakugyan tud most beszélni így is és Bresgen reményli, hogy így fokozatosan sikerül majd teljesen meggyógyítani ezt az asszonyt. *

+ A spanyol nő. Egy zürichi újság a spanyol népről cikkez, s érdekes dolgokat mond el a spanyol nőről. Ime egy kis kostoló: A spanyol nő kétségkívül egyenes ágon származott le Éváól, akinek összes jó és rossz tulajdonságait örökölte. Legkíméletesebb jellemvonása a tetszésre való vágy. Alighogy kilép az utcára, rögtön megsejti, hogy az a férfi a tulajdon, akit még sohasem látott, kisérni fogja őt. Ettől a homályos sejtéstől ösztönözve illeszgeti haját, kalapját, ruháját, bár a férfi nem is érdekli közelebbről. A spanyol nő gondolkodásával és eszével az a hatást kelti, mintha az összes férfiakról fölténné, hogy azok csak ő iránta és csakis ő iránta érdeklődnek. A kínálkozó nagy választékban aztán hirtelen választ, s a birálatot későbbre hagyja. Szülei akaratával, választottja jellemével, állásával mitsem törődik, teljesen a pillanatnyi benyomás rabja és a következmények éppen nem aggasztják. Vágyai kielégítésében nem válogatós az eszközökben. Nála a szív föltétlenül uralkodik, nem ösmer felelősséget, senki nem is vonja felelősségre, bármennyire ad is rá okot.

+ Uj. Bizonyára új. Egy newyorki színház-director, aki úgy látszik, mindent megpróbált már, hogy célhoz jusson, de kellő eredmény nélkül, végre valami eddig még ki nem próbált eszközt talált ki. Hát ha használ? Jelentette a nagyjérdemű közönségnek, hogy az, aki a színpad végén a legtöbb földszinti jegyszolányt bemutatja, szabadjegyet kap Londonba és vissza és költséget arra, hogy Angolország fővárosában egy hetet tölthessen. A direktor

REGÉNY.

MARIETTE.

(3)

— REGÉNY. —

Írta: MARTOS FERENC.

Most már harmadik napja, hogy itt vagyok a fővárosban s már is kezdem érezni az átalakulást. Olyan hernyószerű élet volt az, a Saeré-Coeurben. Itt kinyílnak a szárnyaim, mintha pillangó volnék, szép, tündöklő, sokszínű pillangó. Nyilatok, nőjetelek szárnyaim, ragyogjatok a napsugárban, kápráztassatok el az egész Koronahereg utcát, hódítsátok meg a világot! Nem is olyan nagy dolog az, meghódítani a világot. Erőt érezek magamban s a tehetségem is megvan hozzá. A hajam, különösen este, úgy ragyog, mintha aranyból volna szőve. Azt hiszem, hogy nem sok ilyen lány van Budapesten.

Egyik öröm a másik után ér, olyan boldog vagyok, hogy ki sem mondhatom. Az édesmama gyönyörű kis lányzóbat rendezett be számomra. Élállt a szívem verése, alig tudtam lélegzeni, amikor először megpillantottam. Világoskék szobácska, a falak, a bútortzat, még az ágyacska is, aranyos rudjait világoskék selyemtakaró fűdi. Rokokó székek, pamlag, asztalka, amorettek és faunok kergetőznek a szekrények ében faragásain, a sarkban finom kis zongora, karesu, takaros lábakon, a poleokon könyvek, nipppek, a falon gyönyörű képek, ágyam fölött Defregger Madonnája, melyet ugy szerettek s az egész pompás, tökéletes berendezésen átömlök, keresztülszűrök a világoskék alapszín, lágyan, édesen, szerelmesen, mintha csak a végtelen, tiszta menyebolt ölelné magába az egész kis szobát. Örömben sirva, kacagva táncoltam körül, megtapogattam minden kis butort, esőko-

kat hánytam az amoretteknek és a faunoknak. Milyen boldogság lesz ebben a kis paradicsomban élni, fogadni barátnömet, udvarlómát. Mert az kétségtelen, hogy rövid idő múlva lesznek udvarlóim.

S mindez idáig tréfa volt, de ami most jön, ez már nagyon komoly dolog. Ma kaptam az első hosszú ruhát. Angol sötét, nagy puffokkal s testhez simuló gallérral. Mikor ma délután odaálltam a nagy tükör elé, szinte megijedtem. Kerestem magamat, az én jól ismert képmásomat. Nem volt sehol, a tükörből egy fiatal hölgy rettentően megdöbbent arca nézett vissza rám. Tekintetem végigsiklott a méltóságos alakon s nem tagadhattam meg magamtól egy diadalmas, önhitt mosolyt. Igen, az a fiatal hölgy én vagyok s az a szokatlan méltóság, mely az egész alakot szinte fölismerhetetlenné teszi, az első hosszú ruha! Milyen sok boldogságot gondoltam már hetekkel ezelőtt erről a nagy eseményről. s most, hogy itt van, a nagy örömben, büszkeségben belehangzik a lemondásnak egy méla akkordja! Azt hiszem, ezt nagyon szépen fejeztem ki, kár, hogy Soeur Joséphine nem hallotta. Tempi passati, Soeur Joséphine, iskolai bohóságok, ártatlan kacérkodások a kerítésen keresztül, Isten veletek, a hosszuruhás fiatal hölgy nem ismer el már benneteket kedvenc foglalkozásainak. Most látom, hogy az első hosszú ruha tulajdonképpen forduló pont egy fiatal leány életében. Kötelességeket ró szegény fejünkre, melyekkel még nem vagyok ugyan egészen tisztában, hiszen csak az első nap! Képelem, mennyit fogok kikapni a mamától, ha szokásom szerint, nagyot nevetve, néha ellenállhatatlan vágyat érezek leülni a földre: Az Istenért, egy hosszuruhás nagy leány!... oh, szinte hallom — s így lesz ez most már mindig, tudom, érzem. Le kell mondanom apró kedvteléseimről, üldöző rémem lesz az annyira óhajtott hosszú ruha! Mennyiszor visszasírlak majd, én édes rövid szoknyaeszkám! Többek között nagyon sajnálom az új angol cinéskémet, csak a hegye

látzik ki szegénynek, pedig olyan szép formája van.

Békéssy báró, a papa képviselőtársa, akivel minden nap együtt kártyáznak, minap azt mondta, hogy nem a cipőnek van szép formája, hanem a... Istenem, ezek a férfiak nem tudnak mást mondani, mint amit már úgy is tudunk!

Ma egész este órákat vettem a ruhafelemlés igen fontos és nehéz művészetéből! Vágyaim netovábbja! A lépcsőn s az utcán emelhetni a ruhát! Sohasem hittem, hogy ilyen nehéz mesterség, hát még ha elefedjük a hosszú ruhát és cselünk-botlunk, ami éppen nem valami bájos!

No de elég lesz mára, szegény első hosszú ruhám, mennyire leszóltalak, pedig hátha új örömeket is hozol számomra. A méltóság, a nagy leány is valami, de a *rabli-pandur*, meg a gyűrűhinta mégis csak többet ér! Tehát holnap már új alakomban fogok bemutatkozni új ismerőseimnek. Ha szép az idő, a papa elvisz korzózni. Majd szépen emelem a ruhámat, a sarkon mindig sár szokott lenni...

November 2.

Tegnap tettük az első látogatást Törökéknél. Törökne nagyon kedves, őszbe csavarodott asszonyság, aranyos keretű lorgnonja van és orrhangon beszél.

— Ah, a kis Mariette... Milyen szép, nagy lány. Gratulálók, édesem. Elle est bien belle...

— Oh, nem olyan nagyon — szoltam, szerényen.

— Gyerekeknél a külső mellékes dolog, — szolt a mama, — az a fő, hogy jól viseljük magukat. Hiszen még egészen gyermek. Most lesz tizenhat éves.

(A mama reputációja érdekében kijelentem, hogy csak egy esztendővel mondtam kevesebbet.)

— No, ez nem tesz semmit, — s jöppött a néni. — Hisz a Georgine is egészen gyerek még... Nem látta Georginet? Georgine, Georgine!... kiáltott a szomszéd szobába. — Remélem, jó

azonban ebben a módszerben is csalódott. A szezon végén tisztességes deficittel zárta le az üzleti könyveit.

+ A motoros villimári. Eccles városkáé az érdem, Lancashire angol grófságban, hogy megvan már a motoros tejeskocsi. Az első példány csinos, vörösré mázolt jármű, gumitalpu kerekekkel. Elbir busz métermázsát is s megtesz naponként egy nyolcvan angol mérföldre terjedő körutat és elvégzi alig hét óra alatt a munkát, amit azelőtt három egyfogatu kocsival intéztek el hosszabb idő alatt. Már két hónapja jár a motoros millimári s eddig pompásan bevált és mivel a tej gyorsabban és frisebben került a házakba, a megrendelések szaporodtak. És a kis motor, amely kitúrta és fölöslegessé tette a lovat, mindössze egy shilling ára abrakot kér. Csak ennyi beint fogyaszt el naponként. Nagyon valószínű, hogy a Lancashire grófságban a millimári-ipar csakhamar az egész vonalon átalakul motorossá.

+ Apró párbeszéd. Egy fiatal ember kissé sokat enged meg egy társaságban magának egy szép asszonnyal szemben.

— Legalább várja meg, míg a férje elmegy! — figyelmeztetik.

Ó büszkén szól:
— Mily gyávaság volna, az ő távollétében!

Műtárlaton.
A kis Mariska (öt éves) megáll egy kép előtt, amely Évát ábrázolja, kezében az almával. Csodálkozva szól:
— Mama, hát ezt szabad?
— Mit, fiacskám?
— Almat szedni, mielőtt az ember felöltözt...

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Általános Köszénbánya ügye. A főhivatalos Budapesti Tudóstól a következő kommuniké teszi közvé:

Beavatott részről értesülünk, hogy a Magyar Általános Köszénbánya részvényeseinek két csoportja közt az e hó 19-én tartandó közgyűlés napirendjén levő fontosabb tárgyak tekintetében teljes megállapodás jött létre.

Ez a megállapodás, ha létrejött, mindenesetre csak a hírhedt trifaili csoportban képviselt részvényekre vonatkozhatik. De semmiképpen sem vonatkozik arra a tekintélyes csoportra, amelyet a Salgótarjáni Köszénbánya-társaság és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank képvisel.

Osztrák-Magyar Bank. Pénzügyi körökben azt tartják, hogy a jegybank főtanácsa holnap ülésén a kamatlábát egy fél százalékkal le fogja szállítani. Indító oka ennek az a körülmény, hogy a pénz kereslete a legutóbbi napokban szűk keretekben mozgott.

Barátok lesznek. Ő majd megismerteti vele a fővárosi szokásokat. Nem azért mondom, mintha vidékies volna a főlépése, de azért mégis vannak dolgok, melyeket nem lehet megtanulni a Sacré-Coeurben.

Ebben a pillanatban megjelent a küszöbön Georgine. Magas, karcsú lány, olajbarna szemű és vörös hajú. Gyönyörű pongyolában volt, világoskék illuziók, csipkék és fodrok közt, ragyogó haja franciásan szétborzolva repeszt homloka körül, amint a küszöbön megállt, egész testében felgyulva, önkéntelenül összerendeztem. Félrelevesen szólup volt ez az én új barátom.

De már egy pere mulva eltűnt minden félelem. Kacagva ugrott a nyakamba, össze-vissza csókolt és kijelentette, hogy nagyon tetszem neki.

— Majd meglátod, kicsoda bákirálynőt neveled én belőled — mondta, aztán karon fogott s átvitt a szobájába. Gyönyörű rózsaszín szobácska volt, sok nehéz, puha szőnyeggel, képpel, virággal, csecsebecsével. Oly túltömött, hogy a hang egészen tömpán hallatszott benne; a virágillattól terhes, langyos levegő, az ablak elrepedtől mélyedései, a kis zongora mögött s a pamlag lábainál heverő puffok, mindez különös, kényelmes és mégis izgató hatással volt rám. Sőhajók és stutogások számára volt berendezve a szoba.

A pamlagon két fiatal ember ült s beszélgetett. Az egyik alacsony, zömök, barna, a másik nyulánk, sápadt, fekete.

— Bemutatom neked Ernő bátyámat és... Szemerdyt...

Az alacsony mélyen meghajtotta magát, aztán kissé recsegő hangon mondta:

— Tévedések elkerülése céljából kijelentem, hogy ma én leszek az ön lovagja... Akár tesz, akár nem, el kell fogadnia, mert ez a kettő már régebben lefoglalta egymást.

Georgine kissé alpirulva szólott:
— Nusi, ne légy izetlen.

(Folytatása következik.)

gott és a benyújtások a jegybanknál nagyon minimálisak voltak.

Az Országos Iparegyesület segélypénztári szakosztálya dr. Horváth János elnöklésével e hó 16-án tartott ülésében folytatta a balesetbiztosítás behozatala feletti vitát. Az előbbi ülésen ugyanis a szakosztályi elnök azt az álláspontot foglalta el, hogy nálunk a balesetbiztosítást önkormányzati alapon a betegsegélyező pénztárakkal kapcsolatban kell szervezni. Er azonban indult meg a vita, melynek folyamán dr. Friedrich Vilmos, a budapesti kerületi pénztár főorvosa részletesen ismertette a külföldi balesetbiztosító intézeteket s annak a nézetének adott kifejezést, hogy az esetben, ha a balesetbiztosítást a megfelelő járulék-fizetéssel a betegsegélyező pénztárakkal kapcsolatban szervezzük, ezzel egyúttal betegsegélyező pénztáraink ingatlan alapját is megerősítjük. Vele szemben Föder Ferenc abból az álláspontból kiindulva, hogy a balesetbiztosítás egész terhét nem lehet a munkaadós és munkások vállára rakni, az állami balesetbiztosítás mellett foglalt állást. Utána Gyűgyeg Kálmán és Matos Jenő szintén az állami biztosítás mellett szóltak. Minthogy szólarás többen vannak feljegyezve és a tárgy még kimerítve nem volt, a vita folytatását a legközelebbi ülésre halasztották.

Munkások elhelyezése A földmivelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya (II. emelet 70. szám) azokról a gazdasági munkásokról, akik akár-mily vidéken hajlandók munkát vállalni, jegyzéket vezet és azoknak, akik munkásokat keresnek, díjazatlanul és azonnal felvilágosítást ad és segédkezet nyújt a munkások megfogadásánál.

Az Anker Élet- és Járulékbiztosító-Társaságnál (Magyarországi vezérképviseletőség: Budapest, VI. kerület, Deák-ter, Anker-udvar) 1899. április havában benyújtottak 782 ajánlatot, 2,418,436 forint biztosított összegre és kiállítottak 701 kötvényt 2,248,674 forint összegre. — A befolyt díjak összege 529,113 forint — krajcár, a kifizetett károké 86,101 forint — krajcár. — A 4 havi időszak alatt benyújtott 3612 ajánlat 9,871,750 forint — krajcár és kiállított 3287 kötvény 8,856,624 forint — krajcárról. Díjakért bevételét 2,924,745 forint — krajcár. Károkat kifizetett 426,813 forint — krajcár. — A haláleseti biztosításoknál A osztalektérny szerint a nyeresémi-osztalék az elmúlt évben az évi díj 25 százalékát tette ki. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál B osztalektérny szerint az összes befizetett díjak 3 százalékát kifizetett ki nyeresémi-osztalék gyanánt. — A társaság vagyona 1898. december 31-én 65 millió forint. Biztosítási állománya 243 millió forint. Eddigi kifizetések összege 103 millió forint.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Stein Adalbert kereskedő Prag-Smichow, Weiss R. kereskedő Szatmár, Márkus Frigyes kereskedő Nagy-Kanizsa, Kohn testvérek cég Debrecen, Keresics Ferenc kereskedő Petrinja, Kraupa János üveges Mistek, Bauer János P. kereskedő Versce, Schwarzbeger Izsak kereskedő Balavásár.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 16.50 forint pénzben, 16.75 forint áruban. Bécsben az irányzat változatlan; a kontingentált készáru 17.40 forint pénzben, 17.60 forint áruban.

Budapesti sertes-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertes-konzumvásár árjegyzése 1899. május 17-én. Készlet 754 darab. Érkezett 349 darab. Összesen 1103 darab. Eladatott 800 darab. Maradt 303 darab. — Napárak: 120—180 kgr. sulyban 48—50 — krajcár, 220—250 kgr. sulyban 47—49 — krajcár, 320—380 kgr. sulyban 47—49 krig. Öreg nenez páronként 400—500 kilos 42—45 krajcár, Maiaok 38—40 krajcárig különként. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 17.

A buzaüzlet a vételkedv hiányában nyomott hangulatban nyílt meg; később azonban a hangulat kedvezőbb lett és zárlatok a tegnapi árakat érték el. Forgalomba került 15,000 métermázsas tartott árakon. Egyéb gabonamétegekben az üzlet csekély volt és az árak nem változtak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 9 frt 37½ kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 37½ kr, 350 mm. 78½ k. 9 frt 37½ kr, 500 mm. 80 k. 9 frt 25 kr, 200 mm. 79 k. 9 frt 47½ kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 40 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 47½ kr, 1100 mm. 79 k. 9 frt 50 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 50 kr, 800 mm. 79 k. 9 frt 47½ kr, 200 mm. 78 k. 9 frt 20 kr, 205 mm. 77½ k. 9 frt 20 kr, 200 mm. 76½ k. 9 frt 15 kr.

Fejérmegyési: 100 mm. 77 k. 9 frt 25 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 79 k. 9 frt 10 kr, 200 mm. 78½ k. 9 frt 10 kr.

Bácskavidéki: 400 mm. 75 k. 8 frt 90 kr, 2540 mm. 74 k. 8 frt 92½ kr, 4700 mm. 73½ k. 8 frt 75 kr.

Tolnai: 100 mm. 76 k. 9 frt 10 kr.

Romániai: 3600 mm. 767 k. 7 frt 05 kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 7 frt 05 kr, 100 mm. 7 frt — kr, 200 mm. 7 frt — kr.

Árpa: 170 mm. 6 frt 45 kr.

Zab: 100 mm. 5 frt 80 kr, 110 mm. 5 frt 95 kr.

Tengeri: 200 mm. 4 frt 70 kr.

Készénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (6)

bánási	76 k.	8.75	8.80	75 k.	8.40	8.90	77 k.	8.90	0.00
78 k.	9.00	9.10	79 k.	9.10	9.20	80 k.	9.30	0.40	
Tiszavidéki	75 k.	8.85	8.90	76 k.	9.00	9.10	77 k.	9.15	0.20
78 k.	9.20	9.30	79 k.	9.35	9.40	80 k.	9.45	0.60	
pestvidéki	76 k.	8.75	8.80	77 k.	8.85	8.90	78 k.	9.10	0.15
79 k.	9.10	9.20	79 k.	9.25	9.30	80 k.	9.35	0.60	
fejérmegyési	76 k.	8.70	8.75	77 k.	8.80	8.90	78 k.	9.00	0.15
79 k.	9.10	9.20	79 k.	9.25	9.30	80 k.	9.40	0.60	
bácskai	76 k.	8.90	9.00	77 k.	8.95	9.05	78 k.	9.00	0.00
79 k.	9.00	9.10	80 k.	9.10	9.20	81 k.	9.20	0.00	
román	78 k.	0.00	0.00	79 k.	7.40	7.50	80 k.	7.15	7.15
szerb	78 k.	0.00	0.00	79 k.	7.40	7.50	80 k.	0.00	0.00
bolgár	78 k.	0.00	0.00	79 k.	7.40	7.50	80 k.	0.00	0.00

Rozs (6) l. r. 70-72 k. 7.20-7.35 II. r. — k. 7.05-7.20
 Árpa (6) tak. 60-62 k. 6.15-6.25 (éretlen) 62-64 k. 6.00-7.00
 Zab (6) sötét. 58-60 k. 6.00-7.00 (vagy) — k. —
 Tengeri (uj) búza: 58-61 k. 4.40-4.45 (6) — k. —
 Repce — káposzta 11.00-12.00 — k. —
 Köles (6) — k. — (uj) búza: 4.15-4.45

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza májusra	8.99-9.00	8.98
Buza októberre	7.95-7.94	7.98-7.95-8.96
Rozs októberre	6.44-6.48	6.45
Zab októberre	5.41	
Tengeri májusra	4.49	
Tengeri júniusra	0.00-0.00	
Tengeri júliusra	4.59-4.58	
Repce augusztusra	—	—

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Buza májusra	8.97	8.99	8.99
Buza októberre	7.96	7.97	7.97
Rozs májusra	7.10	7.15	7.15
Rozs októberre	6.46	6.47	6.47
Zab májusra	5.60	5.62	5.62
Zab októberre	5.42	5.44	5.44
Tengeri májusra	4.48	4.50	4.50
Tengeri júniusra	4.52	4.53	4.53
Tengeri júliusra	4.58	4.59	4.59
Repce augusztusra	12.25	12.35	12.35

Délután fél 5 órák zárul:

Buza májusra	8.91	8.92
Buza októberre	7.96	7.97
Rozs októberre	6.40	6.42
Tengeri májusra	4.53	4.55
Tengeri júniusra	0.00	0.00
Tengeri júliusra	0.00	0.00
Zab májusra	0.00	0.00
Zab októberre	5.40	5.42
Repce augusztusra	—	—

A budapesti értéktözsde.

A mai üzlet irányzata nyugodt külföldre esendes irányzatban folyt le s az internaciális értékek árában nevezetes változások nem állottak be. A helyi piac meglehetősen üzletellen volt. Cukoripar-részvények ismét keresve voltak s 2 firtal emelkedtek. Szilárdan zárulnak.

A déli tözsdén változatlan külföld befolyása alatt a helyzetben mi sem változott.

Valuták és ércváltók forgalméknélküliek voltak. Az előtözsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 386.25—386.75. Osztrák hitelrészvény 358.—358.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 361.—361.25. Jelzalog hitelbank 244.—. Városi villamos vasut 216.75—217.25. Déli vasut 56.30—56.75 forinton.

A déli tözsdé változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 386.25—386.50. Osztrák hitelrészvény 357.85—358.20. Osztrák-magyar államvasuti részvény 360.60—361.75. Leszámítoló bank 259.25—260.25. Déli vasut 57.25—57.70. Közuti vasut 381.—382.— forinton.

Az utótözsdé irányzata alacsonyabb külföldi és bécsi jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 358.15—357.60. Magyar hitelrészvény 386.40—386.10. Osztrák-magyar államvasut 360.75—360.60. Déli vasut 57.75 forinton.

Délutáni zárlat:
Osztrák hitelrészvény 357.65 forinton.

Leszámítoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	388.—
Osztrák hitelintézet	360.—
Magyar aranyjárdék	119.50
Magyar koronajárdék	97.25
Magyar ipar-és kereskedelmi bank	101.—
Magyar jelzalog hitelbank	245.—
Magyar leszámítoló bank	261.—
Rimamurányi vasmű	312.—
Budapesti közuti vasp. részj.	351.—
Déli vasut	56.—
Osztr.-magy. államvasut	362.—
Pesti magyar keresk. bank	1399.—
Egy. Budap. f. v. takarékpénztár	1180.—
Magyar asztali részvénytársaság	216.—
Salgótarjáni köszénbánya r. társaság	334.—
Budapesti villamosági r. t.	116.—
Magyar cukoripar	1120.—
Adria m. kir. tengerhajózási r. t.	236.—
Bpesti városi villamos vasut	217.—

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna 40.—40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 30.—33.— forint. Vörös erdélyi — Vörös bánági — forint. Középszemű 36.—40.—. Nagyszemű 42.—46.—. Disznózsír: budapesti 52.—52.50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszűrőtartó vidéki — városi 4 darabos 43.50—44.— forint, 3 darabos 46.—47.— forint, füstölt 51.—52.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos 9.75—10.— forint, 100 darabos 10.75—11.25 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.—13.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.50 forint, szerbiai 12.50—13.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabontözsde.

Bécs, május 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzékek: Buza május—juniusra 8.62. Buza észre 8.05. Rozs észre 6.67. Rozs május—juniusra 7.39—7.40. Zab észre 5.73.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősde csendes, a forgalom stagnál.

A déli tözsdén a forgalom még jobban gyengült, később is vonatott az üzlet.

A zárlat üzletellen.

Bécs, május 17. (Magyar értékek számla.) 4% arany járadék 119.45. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.25. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény 120.10. Magyar leszámított pénzügytözsde 258.—. Rimamurányi vasműrészvény 310.50. Magyar koronajáradék 96.75. 4% Magyar földhitelk. kötvény 96.65. Magyar hitelbank részvény 385.—. Magyar nyersmenny kölcsön sorsjegye 161.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 187.70. Magyar kereskedelmi bank 1420.

Bécs, május 17. (Osztrák értékek számla.) 4 2/2% papírjádék 100.05. 4% osztrák aranyjádék 119.70. 1860-iki sorsjegye 139.60. Osztrák hitelsorsjegye 199.25. Angol-osztrák bank 152.75. Bécsi bankjegysület 282.—. Osztrák-magyar bank 920.—. Déli vasút 57.75. Dunagőzhajózási részvény 440.—. Dohányrészvény 134.—. Császári és királyi arany 5.70.—. Német bankváltók 58.92. 4 2/2% ezüst járadék 109.55. Osztrák koronajáradék 103.50. 1884-iki sorsjegye 197.—. Osztrák hitelintézet részvény 358.7/8. Unionbank 320.—. Osztrák Länderbank 245.—. Osztrák-magyar államvasút 360.50. Elbavölgyi vasút 265.—. Alpesi bányarészvény 241.60. 20 frankos arany 9.55 1/2. Londoni váltótár 120.50. Bécsi Tramway 506.—. Az irányzat kedvtelen.

Bécs, május 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 357.50 Magyar hitelrészvény 386.—. Angol-Osztrák bank 153.—. Union bank 320.75. Länderbank 244.75. bankjegysület 282.—, osztrák-magyar államvasút részvény 360.50 északnyugati vasút részv. 251.—, elbavölgyi vasút 264.75, dunagőzhajós részv. —, alpesi bányarészvény 241.80 májusi járadék 101.05, osztrák koronajáradék —, magyar aranyj. —, magyar koronajáradék 96.95 német birodalmi márka áprilisra 58.93, májusra 58.96, török sorsjegyek 66.30, rimamurányi vasmű 311.25 déli vasút —, dohányrészvény 134.—, Napoleon d'or 9.55 1/2.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 17. (Tőzsdei tudósítás.) A tözsde eleinte tartózkodó volt. Később a tranzválti eseményekre vonatkozó megnyugató londoni jelentésekre megelégedtéltek az irányzatot. Mexikói értékek emelkedtek a 6% os kölcsönök konverziója reményében. Spanyolok és olaszok kissé gyöngültek. A bányarészek körül kohórézvények meglehetősen szilárdak voltak, kőszénrészvények bőségesen pótlótták a tegnapi árhanyatlást. Vasúti részvények ingadozó, marienburgiak és kelet-poroszok tovább emelkedtek, tranzválti vasút hanyatlott. Az üzlet általában véve nem volt nagy terjedelmű. Zárlatok a bohumi részvények erősen emelkedtek. Magánészámítási kamatláb 3 3/8 %.

Berlin, május 17. (Zárlat.) 4 2/2% os papírjádék —, 4% osztrák aranyjádék 101.75. Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar államvasút 153.75. Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltótár 169.45. Magyar vasúti beruházási kölcsön 103.25. Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 198.40. Általános villamosságai Edison 299.—, Gelsenkircheni 206.—, Laurakohó 255.—, 4 2/2% osztrákjádék 100.25, 4% magyar aranyjádék 100.30. Osztrák hitelrészvény 223.60. Déli vasút 57.10. Károlyi Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.75, 4% uj orosz kölcsön 100.20. Török dohányrészvény —, Olasz járadék 95.50. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 178.50. Harpeni 201.25. Az irányzat szilárd.

Hamburg, május 17. (Zárlat.) 4 2/2% ezüstjádék 100.10. 1860. sorsjegye 147.50. Déli vasút 27.35. 4% osztrák aranyjádék 101.56. Osztrák hitelrészvény 223.20. Osztrák-magyar államvasút 153.60. Olasz járadék 95.50. 4% magyar aranyjádék 100.60. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 17. (Zárlat.) 4 2/2% papírjádék 100.50. 4% osztrák aranyjádék 101.50. Magyar koronajádék 97.30. Osztrák-magyar bank 152.90. Déli vasút 27.—, Elbavölgyi vasút —, Londoni váltótár 204.42. Bécsi bankjegysület 141.20. Villamos részvény 162.—, 3% os magyar aranykölcsön 86.—, 4 2/2% os ezüstjádék 100.20, 4% magyar aranyjádék 100.25. Osztrák hitelrészvény 223.60. Osztrák-magyar államvasút 154.10. Északnyugati vasút —, Bécsi váltótár 169.47. Párisi váltótár 81.10. Unionbank 161.50. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Páris, május 17. (Zárlat.) 3% francia járadék 101.52. Olasz járadék 96.25. Osztrák-magyar államvasút —, Francia törleszt. járadék —, 4% magyar aranyjádék —, Török dohányrészvény 238.—, Osztrák Länderbank —, 3 1/2% francia járadék 102.92. Osztrák földhitelintézet részvény —, Déli vasút 155.—, 4% osztrák aranyjádék —, Ottomanbank 601.—, Párisi bankrészvény 1140. Alpesi bánya részvény —, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 17. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 46—46 1/2 krajcár. Öreg közep páronkint 300—400 kilogramm terjedő sulyban 46 1/2—47 krajcár. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban 49 1/2—50 1/2 krajcár. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 40—40 1/2 krajcár. Fialat könnyű páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 49—50 krajcár. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) — krajcár. — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 220 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 48 1/2—49 krajcár. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajcár. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajcár.

Sertésleltetés: 1899. május 15. napján volt készlet 43.967 darab, 1899. május 15—16. napján felhajtotta 853 darab, 1899. évi május 15—16. napján elszállított 241 darab, 1899. május 17. napjára maradt készletben 44579 darab.

Napirend.

Napló. Csütörtök, május 18. — Római katolikus: Erik vt. — Protosztán: Venác. — Görög-oros (május 8.) Jób. — Zsidó: Siván 9. — A nap két reggel 4 óra 4 perccel. — Nyugszik este 7 óra 17 perccel. — A hold két délután 12 óra 5 perccel. — Nyugszik éjjel 12 óra 32 perccel. A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A közlekedési miniszter fogad délután 4 órakor. A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig. A hadvezetési miniszter fogad déli 12 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 4—5-ig. A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor. Stefánia özevgy trónörökösök látogatsa a Fehéskereszt egylet lehelházában, délelőtt 10 órakor, az Erzsébet-kórházban délelőtt 11 órakor. A tavaszi lövészgyakorlatok napja. Kezdeté délután 3 órakor.

Teknikus majális a margitszigeti alsóvendéglőben. Sorozás a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) délelőtt 8 óráig. Sorra kerül az idegenek közül 170 ember. **Nemzeti múzeum:** Természettörténeti kora. Nyitva d. e. 9-től délután 1 óráig. A múzeum többi tárai 1. korona belépőjél mellett megtekinthetők.

Tavaszi nemzeti tárlat a műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 óráig este 11 óráig. Belépődíj 50 krajcár.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 6 óráig 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparművészeti Múzeum könyvtára nyitva este fél 7 óráig, fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Állami könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

A **Hódolói díszfelvonás.** Eisenhut Ferenc őrnagy körképe, látható Városliget, Andrásy után végén, reggel 9 óráig, délután 3 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar ház-pár Központi bazár. Kerepest-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepest-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óráig 12-ig. **Állatkert** nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, május 17.

A magas légnyomás délnyugatról északra felé a kontinensre nyomult s a légsúlymérté átalánosan emelte. A Fekete-tenger fölött is van azonban egy légnyomás maximum s a két maximum között aránylag aleacsony nyomású terület foglal helyet, amelyen zivataros esők vannak. A minimum Skóciától északra van.

Az idő európaszerte szóróványosan esős, a hőmérséklet nyugotról kelet felé tovább sülyed, keleten-délkeleten azonban elég magas.

Hazánkban Erdély kivételével mindenfelé volt eső (Szeged és Zombolya zivataros jelent), a hőmérséklet valamelyest sülyedt.

Küldetés. Tulnyomóan száraz és meleg idő várható, helyenkint zivataros esővel.

Vizállás.

	május 17.	május 16.		május 17.	május 16.
Inn Dunán	Schöding 3.70	3.90	Tisza	M.-Sziget 0.70	0.73
	Passau 3.38	3.19		Tokháza 0.80	0.70
	Linz 0.88	0.79		V.-Nagyeny 1.98	2.60
	Bres 0.80	0.80		Tószaj 3.55	3.85
	Pozsony 3.45	3.38		Tisza-Füred 4.90	5.51
	Komárom 4.02	4.07		Szolnok 4.72	4.60
	Budapest 4.08	4.22		Csongrád 4.89	4.25
	Paks 4.39	4.34		Szeged 4.16	3.97
	Mohács 5.42	5.44		Török-Becs 3.25	3.07
	Gombos 5.38	5.20		Tittel 4.20	4.04
	Újvidék 4.28	4.10		Bárta 0.75	0.69
	Pancsova 3.75	3.54		Ódora 0.60	0.60
	Orsova 3.74	3.67		Bodrog 3.48	3.76
Morva Vág	Magyarfalva 3.40	3.38		Sajó 3.45	2.92
	Zsolna 1.30	1.19		Hernád H.-Német 1.55	1.89
	Trenčőn 0.95	0.95		Margits 0.28	0.31
	Eszter 1.14	1.20		H.-Tisza 0.31	0.31
Rába	Sz.-Gothárd 3.98	3.06		Kőrös 0.00	0.00
	Sárvár 0.72	0.86		N.-Várad 0.10	0.15
	Győr 3.46	3.46		Bélnyeny 0.66	0.60
Dráva	Pottau 0.00	0.00		Tenke 0.28	0.22
	Zákány 0.90	0.90		Kerezhony 0.28	0.33
	Bárcs 1.75	1.83		Borosjenő 0.24	0.40
	Eszék 3.20	3.26		Békecs 1.12	1.20
Mura	M.-Szabad 1.30	0.00		Gyoma 2.52	2.84
Száva	Zágráb 1.04	1.10		Gy.-Fehérvár 0.22	0.31
	Szilcs 4.08	4.51		Branjicska 0.83	0.92
	Mitrovica 4.75	4.51		Soborsin 6.00	0.00
Szamos	Deés 0.45	0.55		Arad 0.48	0.24
	Szatmár 1.23	1.23		Makó 0.84	0.86
Kraszna	N.-Majtény 0.00	0.00		Temes K.-Kostály 1.00	1.02
Latorca	Munkács 0.20	0.30		Kiszé 0.99	0.97
Laborca	Homonna 0.42	0.22		Temesvár 0.35	0.89
Ug	Ungvár 0.00	0.00		Béskerek 6.70	6.70

Elgyengült férfierő (impotentia)

bármily öreg korban is csak az orvosi világ által legjobban olyannira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro Massage

vagy

Psychrophor

által gyógyítható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

D. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos

Elektrotherapiai rendelés intézetében. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em. Rendel: délelőtt 9 óráig 12 óráig; este 7—8 óráig.

GARANCIA: 25 évi részben katonai, részben magánorvosi praxis. Külön váró- és gyógytermek. Levelekre azonnal diszkrétan válaszoltatik.

BALATON-FÜRED, gyógyfürdő és a Balaton metropolisa

22 Zala vármegyében. 21 Posta és távírádó helyben. 22

Fürdőnyerő május 21-től szeptember végéig.

Azon gyenge útdíjak és ma "szettek, kik B.-Füred kedvező kilmáját előbb élvezni akarták, már május 16-ától itt minden kényelmes — meleg fürdők kivételével — találhatják. Tiszta csendű, nyhe, egyenletes tóparti víz: érvényes, sz. szénava vasas források: hűvös, tel. szőlő-, mangán-, vörösv. szénava meleg forrás és szénava hideg fürdők, szűrdő, szűrdő, szűrdő, balatonvári hidegforrások az üszők, óriási tekintélyek isen a táj: vörösvényes, szőlő-, rüms kör, szőlő, kőszény. Hérszékességek húratos bantalmat, fekedés, vértörés, gyomor és bélszúrás, máj- és lépérősség, női bajok és ideg-bántalmakban.

Életrangu fürdőintézet.

Hegyekről védett gyönyörű fekvés, díszes és celszerű berendezés: gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, tórénye, színelgondosok, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakadás. Előadás lakások a Balaton partján épült Polvy-udvarban, az Erzsébet- és Klótd-udvarokban és a Grand-Hotelben; csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hote: ouvert 1 frt 50 kr. Szobák 40 krtól 5 frtg kaphatók. Junius 15-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30 százalékkal, az étkezés a Grand Hotel éttermeiben 20 százalékkal olcsóbbak.

Vasúti állomások Siófok és Veszprém; Siófoktól Füred gőzhajón 1 óra. Veszprémtől kocsin 1 és fél óra. Vasúti szezonjegyek 33 egyharmad százalékos kedvezményrel, menettérít jegyek — 3 napra — félórán kaphatók. A fürdőintézet rendelő főnöve dr. Huray István. kir. tan.

Lakásrendelések — előleg beküldése mellett — Lingl Valérián fürdőigazgatóhoz intézendők Balaton-Füredre. A balatonfüredi ásványvíz, mely mint étréni víz is igen kedvelt, frakcióra Édeskút L. ásványvízszállító Budapestben. Ezenkívül kapható Szemerey Jánosnál Veszprémben és Lichtecker Antalnál Székesfehérváron.

Prospektusokkal ingyen szolgálnak a fürdőigazgatóság.

Katona-ügyekben

legjobb, leghorsabbán és legelősebben eljárás elintés

reklamációkat,

manuscript utlevéletek, idő előtt nősítés engedélyek, elár. a társ utak és útkéntesek összes személyes ügyeiben stb. a Dominik János v. csász. és kir. százados tulajdonát képező

KATONAÜGYI IRODA

Budapest, VII., Kerepest-ut 6. sz.

Üzlet áthelyezés.

Mától fogva üzletem

Váci-utca 3. szám alatt létezik a Hirsch Testvérek volt üzlethelyiségében, a hol most kerülnek eladásra:

Francia battiszt ingek darabja ... frt 1.45

Franc a battiszt alsó nadrágok, kurta alkalmas biciklizéshez darabja ... frt 75 kr.

Hímzett hálóingek ... frt 1.95, méter hosz-u.

Legjobb minőség ... 1.35.

Cöpper lábravaló darabja ... frt 65.

Cöpper selyem hímzésel ... frt 85.

Nagyréti gallér ... frt 12, minden façonban.

Nagyréti kékész ... frt 22 szines vagy fehér

Fegyházban kötött harisnya párja ... frt 18.

Fildocesse harisnya párja ... frt 38.

1 csomag 6 drb. orgonavirág-szappan 48 kr.

••••• Női selyem ernyő 1 frt 25 kr. •••••

Nyakkendők stb. olcsó árakon.

Kertész Pál Váci-utca 3. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása... betűkből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ

kiadóhivatalban

József-körút 18.

talamint a következő dohány-társaságok:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemesek-féle társaság Pe-15fi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-társaság, Kerepesi-ut 1.

„Ervin megkapta”

Vásárhelyitől

levél ment a jelzett helyre. 4321

Édes babának

rég levél ment R. Zs. alatt a megbeszélte helyre kérék azonnal választ. 4323

Csönyának

nem értem miért csinál

tíz napi szüneteket a le-

velírásban ilyenformán a

következő levele már itt

sem talál, mondja édes

abból a találkából semmi

sem lesz amit én irtam?

Vasárnap ténylez idem

elmenni, szombaton én

ott voltam vártam sokáig,

hanem magácska nem volt

ott, no megálljon csak ha

ragaszom magára puzsi

Piroska. 2306

Tuba rózsá.

Igazán írhatna egy kissé

bővebben, annál inkább,

mivel elvostattam K. le-

velét. Kérem a helyet s

időt újból megjelölni. 3426

Özvegy.

Abban az időben nem le-

hetek az igazgatóság előtt.

Sziveskedjék jövő hétre

újabb helyet jelölni, de

csak este 7 óra után, avagy

COPYING OFFICE.

Bármínemű írás-

munkákat, leírás-

sokat, sokszorosítá-

sokat és fordítá-

sokat minden nyelven,

gyorsírói v. fonog-

raff felvételeket

elállal a „YOST”

írógép r. t. Erzsé-

bet-körút 9-11.

New-York palota.

Menyecke 24.

Hát csak méltóztassék

tovább is „Uram”-ozni,

just is más jelzőt gon-

dolok alatta! Hogy „ezér”

közül is megismerem, azt

megfontolva mondtam s

magam nem tartom olyan

magyarságnak feltéve,

hogy ördögi mesterséggel

alakját és sűrű fátyol se-

gélyével arát nem teszi

felismerhetlenné... Szer-

etném, ha vagy 3 óttét

vagy 7 után jönne. Addig

is kérem közöskömet

elfogadni. Igaz is! Az a

bizonyos jegy nincsen

nekem! 6726

Kiadó

szép butorozott szoba a

Dohány-utóban a Kere-

pesi-ut és Károly-körút

közében. Cim a kiadó-

hivatalban. 2307

Kis családi házat

keresek megvételre a

tisztviselőtelepen vagy

Budán. Ajánlatokat „K.

M.” jelleggel a kiadóhi-

vatalba kérék küldeni. 2308

Társ keresztény

háromezer forinttal jövőt

Külföldre butort

egész szobabereendezése-

ket óhajtok olcsón venni.

Kisebb részletekben is

vásárlók. Ajánlatokat „Bu-

tor” jelleggel kérék e lap-

hoz. 2302

Kiadó Kispesten

azonnal egy elegáns s

minden kényelemmel el-

látott lakás, mely áll 2

utcai szoba, fürdőszoba,

konyha, kamra, pince s

padlásból, (a konyhában

vízvezeték.) Bővebb cim

a kiadóban tudható meg. 2302

Olcso villa

az Ujpest-Palotai állomás

és a villamos vasút köz-

vetlen közelében jutányos

áron azonnal átvehető

készpénzfizetés mellett.

A 4 szoba, fürdő, és gyer-

mekszobán kívül szép

nyerges gyümölcsös és virá-

gkert is tartozik hozzá.

Cim a kiadóban. 2283

Magyar ruha

teljesen jó karban és sar-

kantus lakosizimák olc-

són eladók. Cim a ki-

adóhivatalban. 2228

A magyar nemességhez!

Homályban lévő vagy el-

vesztettnek hitt régi nem-

eségek bizonyított okmá-

nyait, családi cimereket

és egyéb e munkakörbe

vágo okiratokat, bárhol

is lévő levéltárakból avagy

privát kezekben grózi

iratgyűjteményekből ki-

utató és megszerez egy

ezzel foglalkozó szak-

ember. Épp így a kamarás

Szépen

berendezett különbejárta

utcai szoba fürdőszoba-

használatú június 1-re

12 frtért egy urnak vagy

hölgynek kiadó. Cim a

kiadóhivatalban. 2304

Tanárjelölt,

kitűnő matematikus, ki-

né a tanítás terén nagy

gyakorlata van, nevelői

állást keres. Ajánlatot a

kiadóba kérék „Tanárjelölt”

jelleggel. 2303

Pék vagy

tejesarnokba kihordást el-

vállalok. Cim a kiadóhi-

vatalba. 2293

Kerékpár,

majdnem új, azonnal el-

adó. Cim a kiadóhivatal-

ban. 4311

Okleveles gépész

szelvény feltelek mellett,

alkalmazást keres, uradal-

mokban, gyárakban, vagy

gézmunkákban. Szives

megkereséseket „A. A.”

alatt közvetít a kiadó-

hivatal. 4303

Egy csinosan

butorozott szoba a lipótvá-

rosi bazilikai közelében,

a lépcsőházból külön be-

járattal azonnal kiadó,

esetleg ellátással. Cim a

kiadóban. 2285

Olcson kiadó

a Sas-utóban egy üzlet-

helyiség beépített deszka-

emelet és lépcsővel. Cim

a kiadóhivatalban. 2287

Kereskedelmi

iskolát végzett fiatal leány

ki a magyar és német

Hölgyeim.

Minden hölgy fűdsze a tisz-

ta, sima, fehér, rózsás

űde arcszín. Ezt elérheti

mindenki, ki Mille Fleurs-

Crémét használja, mely

szirtalan, vegyítiszta és nap-

pal is használható. — Mille-

Fleurs-Crème kis tégely 50

kr. könyveskövel, ebben

megtalálható minden titka

az arc, kéz, haj és test

ápolásának. Mille Fleurs-

szappan 40 kr. Mille-Fleurs-

poudre, fehér v. rózsaszín,

1 doboz 60 kr. — Főraktár:

Török József gyógyszer-

szertáras, Király-utca 12. —

Selkizártereken ajánlhat-

om mindenkinnek kitűnő

hajvizemet, mely az ősz

hajnak 1 óra alatt eredeti

színetét visszaadja, kapható

fekete, barna és arany-

szőkeben, üvegező 3 frt

(2 hóig elegendő). Kitűnő

fogszápoló kapható, mely

paráziro használata után a

legelhanyagoltabb fognak

gyönyörű fehér színt ad;

próbátégy 60 kr. Nem

elégé ajánlhatom hölgy-

eimnek homlokötömet, mely

a legrövidebb idő

alatt a ráncokat a homlok-

on tökéletesen kisimítja,

szép formás s fehérre

változtatja, nappal v. éjjel

alkalmazható; darabjaua-

sítással 1 frt 50 kr. —

Szűrlő, próbátégy 60

kr. — Hölgyeim, legyenek

teljesen bizalommal hozzá-

am biztos eredményért és cik-

keim ártalmatlanságáért ke-

Remek olcsó

villa,

esetleg részletfize-

tésre is eladó.

Máv. hivatalnokoknak

különösen alkalmas. A

villa Rákospalota-Ujpest

állomás közvetlen köz-

vetlen fekszik, kényelm-

os és modern berende-

zésű 4 szoba, fürdő-

szoba, konyha, élés-

kamra, pince és minden

hozzávalóval. Terület

165 ö. ö. Gyümölcs- és

virágkerttel. Bővebbet e

lap kiadóhivatala. 2310

Saison!

beállítvai figyelmeztetem

a n. é. közbizságot azon

szép és jó új berende-

zésre, hogy nálam dar-

abonként 1 forintért let-

het szép és elegáns kidol-

gozott Makart-fényképek

készíttetni. Hölgyeket

vagyok bátor figyelmeztet-

ni, hogy világos ruhák-

ban is tökéletes sikerült

képeket készítek. Vidéki

fényképek után nagytá-

rsok lelkiismeretes kivit-

telben jutányos áron

elkészítenek. WAITZNER

fényképész, Budapest, Er-

zsébet-körút 20. szám.

Az országos

magyar gyorsírási egyesület

május hó végén

Báthori Dezső

középiskolai tanár ur

vezetése alatt

új magyar és német-

nyelvű gép- és gyors-

írási

tanfolyamot nyit. Jelent-

kezést felvesz a

„YOST” írógép

részvételtársaság

Erzsébet-körút 9-11.

New-York palota.

Köznevelési,

Frakk 5 frt.

Nadrág 3 frt.

Mellény 1 frt.

Ferenc József-kabát 4 frt.

Jaquet 3 frt.